

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ
KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2020/C 169/01	A bizottság közleménye Uniós iránymutatás a turisztikai szolgáltatások fokozatos újraindításáról, valamint a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljáról – Covid19	1
2020/C 169/02	A bizottság közleménye Covid19: Iránymutatás a közlekedési szolgáltatások és összeköttetések fokozatos helyreállításáról	17
2020/C 169/03	A bizottság közleménye Út a szabad mozgás helyreállítására és a belső határellenőrzések megszüntetésére vonatkozó, fokozatos és összehangolt megközelítés kialakítása felé – Covid19	30

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**Uniósi iránymutatás a turisztikai szolgáltatások fokozatos újraindításáról, valamint a szálláshelyek és
vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljáról – Covid19**

(2020/C 169/01)

I. Bevezetés

1. 2020. április 15-én a Bizottság – az Európai Tanács elnökével együttműködve – közös európai ütemtervet ⁽¹⁾ terjesztett elő a Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetésére vonatkozóan. Az ütemterv kritériumokat és ajánlásokat fogalmaz meg a tagállamok számára az intézkedések megszüntetésének és a szabad mozgás helyreállításának feltételeivel kapcsolatban. A fellépésnek fokozatosnak kell lennie, és központi elemként tartalmaznia kell térbeli elhatárolásra vonatkozó, valamint a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedéseket.
2. A népegészségügyi helyzet javulásával párhuzamosan a tagállamok mérlegelik a „közösségi korlátozó intézkedések” megszüntetését. Ez pedig előkészíti a megelőző és védekezési intézkedések, különösen az általános utazási korlátozások biztonságos enyhítését.
3. Az utazással kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó korlátozások feloldását követően a polgárok várhatóan fokozatosan újra utazni kezdenek belföldön és az EU-ban.
4. Az intézkedések túl gyors megszüntetése azonban ahhoz vezethet, hogy a fertőzések száma hirtelen újból emelkedni kezd. Amíg nem áll rendelkezésre oltóanyag, az utazás és a turizmus iránti igényt és azok előnyeit össze kell vetni a kijárási korlátozás újbóli bevezetését igénylő esetek újbóli előfordulásának kockázatával.
5. Mivel a kijárási korlátozás szigorja csökken, a lehető legnagyobb figyelmet kell fordítani a személyközi térbeli elhatárolási intézkedések fenntartására annak érdekében, hogy biztonságos legyen a turisztikai tevékenységek újraindítása, mivel azok természetüknél fogva vonzzák a különböző földrajzi területekről származó embereket.
6. A polgárok – köztük a turisztikai ágazatban dolgozók és a turisták – egészségének védelme továbbra is a legfontosabb prioritás.
7. Az iránymutatás közös célkitűzést és megkülönböztetésmentes keretet határoz meg a turisztikai ágazatban tevékenykedő polgárok, hatóságok, vállalkozások és érdekelt felek számára a turisztikai szolgáltatások fokozatos helyreállítása érdekében.
8. Az iránymutatás kritériumokat és elveket határoz meg a turisztikai tevékenységek biztonságos és fokozatos helyreállítására, valamint a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljának kidolgozására vonatkozóan.

(1) Európai Bizottság: A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemterv, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.126.01.0001.01.HUN&toc=OJ:C:2020:126:TOC

9. Az iránymutatás az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (a továbbiakban: ECDC) tanácsán alapul ⁽⁷⁾. A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemtervre épül, és azzal együtt kell végrehajtani ⁽⁸⁾. Az iránymutatást a nem alapvető utazásokra ⁽⁴⁾, a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására ⁽⁵⁾, a határigazgatási intézkedésekre ⁽⁶⁾, a hajók fedélzetén tartózkodó utasokra és más személyekre ⁽⁷⁾, valamint a közlekedési szolgáltatások fokozatos helyreállítására ⁽⁸⁾ vonatkozó bizottsági iránymutatással, továbbá az „Út a szabad mozgás helyreállítására és a belső határellenőrzések megszüntetésére vonatkozó, fokozatos és összehangolt megközelítés kialakítása felé” című közleménnyel ⁽⁹⁾ összefüggésben kell értelmezni. Végezetül pedig az iránymutatás figyelembe veszi az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) által közzétett, a munkahelyekre való visszatérésre vonatkozó általános munkahelyi egészségvédelmi intézkedéseket ⁽¹⁰⁾.

II. A turisztikai tevékenységek biztonságos és fokozatos helyreállításának elvei

10. A tagállamoknak gondosan mérlegelniük kell a következő kritériumokat, amikor a turisztikai tevékenységek újraindításának lehetővé tétele érdekében a szigorú közösségi intézkedések lehetséges enyhítéséről ⁽¹¹⁾ döntenek:

10. i. *A Covid19 előfordulása alacsony szintre csökkent*

A Covid19-cel kapcsolatos közösségi korlátozó intézkedések enyhítésének és a turisztikai tevékenységek újraindításának elsődleges előfeltétele, hogy rendelkezésre álljon arra vonatkozó epidemiológiai bizonyíték, hogy a betegség terjedése tartósan és jelentős mértékben csökkent és stabilizálódott, valamint valószínűsíthető, hogy a turisták megnövekedő létszámával számolva is stabil marad.

10. ii. *Az egészségügyi rendszer megfelelő kapacitással rendelkezik*

Elegendő egészségügyi kapacitást kell biztosítani a helyi lakosság és a turisták számára annak érdekében, hogy az esetszám hirtelen megnövekedése esetén az alapellátás, a kórházi ellátás és az intenzív gondozási szolgáltatások ne legyenek túlterheltek. Ez különösen fontos regionális szinten azon turisztikai térségek esetében, amelyek magasabb látogatói arányra számíthatnak, például az üdülőhelyek, a tengerpartokhoz közeli területek, a nevezetességek stb., amelyek nem feltétlenül az egészségügyi infrastruktúra közelében találhatóak. Előfordulhat, hogy a távoli turisztikai területeken korlátozottak az egészségügyi szolgáltatások, és amennyiben további jelentős számú látogató várható, további reagálási mechanizmusok, például egészségügyi evakuálást végző járatok stb. bevezetésére lehet szükség. Alkalmazni kell a Covid19-fertőzöttek határon átnyúló egészségügyi ellátására vonatkozó iránymutatásokat ⁽¹²⁾. Továbbá azoknak a tagállamoknak, amelyek állampolgárai vagy lakosai egy másik tagállamban megfertőződnek, meg kell könnyíteniük az érintett személyek hazaszállítását.

10. iii. *Szilárd felügyelet és nyomon követés van érvényben*

Az intézkedések enyhítése – többek között a turizmus újraindítása – előtt a tagállamoknak olyan rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az egészségügyi szolgáltatási kapacitásra vonatkozó mutatók változásainak nyomon követését és az azokra való reagálást.

Helyi szinten fokozott felügyeleti és nyomonkövetési kapacitást kell biztosítani – adott esetben az uniós adatvédelmi jogszabályokkal összhangban – ahhoz, hogy megelőzhető legyen a vírusnak az utazókön keresztül a turisztikai régiókba történő behurcolása, valamint a helyi lakosságról a turistákra való áttérése.

⁽⁷⁾ Felelősségkizáró nyilatkozat: Ez az iránymutatás a Covid19-fertőzés megelőzésével és megfékezésével kapcsolatos, népegészségügyi vonatkozású megfontolásokat tartalmaz a turisztikai ágazat számára. A megfontolások részben a személyzetre, részben pedig az ügyfelekre vonatkoznak a szálláshelyeken való tartózkodás előtti, alatti és utáni időszak, valamint a turisztikai célból látogatott éttermekben, kávéházakban vagy bárókban töltött idő tekintetében. Az iránymutatás nem terjed ki többek között a szórakoztató- és vidámparkokra, múzeumokra vagy üdülési célú hajútakra. Ez az iránymutatás egy olyan megközelítésről ad tájékoztatást, amelyet a turisztikai ágazatnak szerte az EU-ban/EGT-ben ajánlott alkalmaznia, ugyanakkor elismeri a turisztikai létesítmények sajátosságait.

⁽⁸⁾ HL C 126., 2020.4.17., 1. o.

⁽⁹⁾ COM(2020) 115 final, COM(2020) 148 final és C(2020) 2050 final (HL C 102. I, 2020.3.30., 12. o.).

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye – COVID-19 A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások (2020/C 102 I/03).

⁽¹¹⁾ C(2020) 1753 final (HL C 86. I, 2020.3.16., 1. o.).

⁽¹²⁾ C(2020) 3100 final (HL C 119. I, 2020.4.14., 1. o.).

⁽¹³⁾ C(2020) 3139.

⁽¹⁴⁾ C(2020) 3250.

⁽¹⁵⁾ COVID19: VISSZATÉRÉS A MUNKAHELYRE – A munkahelyek átalakítása és a munkavállalók védelme, <https://osha.europa.eu/hu/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

⁽¹⁶⁾ Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ 2020. április 23-i gyors kockázatértékelésében leírtak szerint: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-coronavirus-disease-2019-covid-19-pandemic-ninth-update>

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/guidelines_on_eu_emergency_assistance_in_cross-bordercooperationin_healthcare_related_to_the_covid-19_crisis.pdf

10. iv. *Rendelkezésre áll a tesztelési kapacitás*

A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemterv egyik kulcsfontosságú kritériuma az esetek felderítésére és a vírus terjedésének nyomon követésére irányuló nagyszabású tesztelés biztosítása, amelyet a vírus terjedésének lassítása érdekében kontaktkövetési és elkülönítési intézkedéseknek kell kísérniük. A tesztelési kapacitások hiánya kezdetben akadályozta a nagy sokaságon alapuló szűrési megközelítéseket. Az esetek korai felismeréséhez gyors tesztelésre és diagnózisra van szükség ⁽¹³⁾. Fontos volna biztosítani, hogy a turisták is egyenlő hozzáféréssel rendelkezzenek a teszteléshez.

10. v. *Rendelkezésre áll a kontaktkövetés lehetősége*

A kontaktkövetés hatékony és alapvető népegészségügyi intézkedés a Covid19-járvány megfékezéséhez. A cél a Covid19-fertőzöttel érintkezett személyek gyors azonosítása és vizsgálata a további fertőzések csökkentése érdekében. A kontaktkövetésnek lehetővé kell tennie a releváns információk megosztását a nemzetközi turizmus által érintett országok között, beleértve szükség esetén az állampolgáraik hazaszállítására való felkészültséget is. A határok újbóli megnyitása során továbbra is fontos lesz a tagállamok közötti szoros együttműködés és koordináció a kontaktkövetés terén. A személyes adatok gyűjtésének és tárolásának meg kell felelnie a vonatkozó uniós jogszabályoknak, beleértve az általános adatvédelmi rendeletet és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvet.

A kontaktkövetés fő elemeinek részletes ismertetését az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) iránymutatása ⁽¹⁴⁾, valamint – az adatvédelemmel összefüggésben – a COVID19-világjárvány elleni küzdelmet támogató alkalmazásokról szóló iránymutatás ⁽¹⁵⁾ és az Európai Adatvédelmi Testület iránymutatásai ⁽¹⁶⁾ tartalmazzák. A Bizottság a tagállamokkal közösen interoperabilitási elvekről szóló protokollt tesz közzé annak biztosítása érdekében, hogy a kontaktkövetésre szolgáló, önkéntesen használt alkalmazások határokon átnyúlóan működhessenek és megbízhatóak legyenek, függetlenül attól, hogy a felhasználóik Európán belül hol tartózkodnak.

10. vi. *Koordinációs és kommunikációs mechanizmusok vannak érvényben*

Alapvető fontosságú, hogy olyan mechanizmusok álljanak rendelkezésre, amelyek biztosítják a koordinációt és a kommunikációt a turisztikai ágazatban tevékenykedő hatóságok és szereplők, valamint a tagállamok helyi és nemzeti/regionális kormányzatai között. Ezen túlmenően, amennyiben megengedett a határokon átnyúló turizmus, nélkülözhetetlen a bevált csatornákon keresztül történő, határokon átnyúló koordináció, információ-megosztás és kommunikáció is. A tagállamoknak a határokon átnyúló turizmus helyreállításával kapcsolatos intézkedések bejelentése előtt kellő időben tájékoztatniuk kell egymást és a Bizottságot, és figyelembe kell venniük a többi tagállam és a Bizottság véleményét. A szabad mozgás helyreállításáról és a belső határellenőrzések megszüntetéséről szóló kísérő közleményben felvázolt mechanizmusok mellett az Egészségügyi Biztonsági Bizottságot, a turisztikai tanácsadó bizottságot, valamint a közlekedés és az utazás egyéb meglévő koordinációs csatornáit – megbízatásukkal összhangban – szintén be kell vonni.

Az utazók és turisták számára létfontosságú továbbá, hogy – többek között a digitális eszközökön keresztül – működjön a kockázatkommunikáció, amely azt hivatott biztosítani, hogy tájékoztatást kapjanak a helyi körülményekről, a feltételezett Covid19-fertőzések esetén követendő intézkedésekről, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módjáról stb.

11. Fontos, hogy a járvány megfékezésére irányuló intézkedések enyhítése tudományos alapon történjen, középpontjában a népegészségügy álljon, és végrehajtása az egyes tagállamokban érvényes összehangolt kereten belül valósuljon meg. Ez az összehangolt keret képezi a turizmushoz kapcsolódó vállalkozások és szolgáltatások újraindításának alapját. Tekintettel a következő nyári szabadságolási időszakra, alapvető fontosságú a turizmusban érdekelt vállalkozásoknak és céllálmásoknak nyújtott megalapozott népegészségügyi tanácsadás.

12. A turisztikai tevékenységek újraindításával járó általános kockázat felmérése érdekében el kell végezni a helyi járványügyi helyzet értékelését, hogy elkerülhető legyen a turistákról a helyi lakosságra és fordítva történő továbbgyűrűzés.

⁽¹³⁾ Jelenleg nem áll rendelkezésre a SARS-CoV-2 kimutatására szolgáló, validált és diagnosztikai célú használatra javasolt gyorseszteszt.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>

⁽¹⁵⁾ COM(2020) 2523 final, 2020.4.16.

⁽¹⁶⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_en

13. Szükség esetén egyértelmű kritériumokat tartalmazó felkészültségi terveknek kell rendelkezésre állniuk a korlátozó intézkedések újbóli meghatározásához.
14. A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemtervben foglalt ajánlások olyan elveket tartalmaznak, amelyek különösen fontosak a turisztikai ágazat számára; ezeket a turizmus újraindításakor fenn kell tartani.
15. Az intézkedések megszüntetésének fokozatosan kell történnie. Az általánosabb intézkedéseket a társadalmi és a turisztikai tevékenységek fokozatos újraindítását lehetővé tévő, célzottabb intézkedésekkel kell felváltani, feltéve, hogy arányos és hatékony intézkedések kerülnek bevezetésre a turisták és a munkavállalók egészségének védelme érdekében.
16. A munkába való visszatérést a munkahelyre való biztonságos visszatérésre vonatkozó uniós iránymutatással⁽¹⁷⁾ összhangban kell megszervezni, és megvalósítása során előnyben kell részesíteni azon kevésbé veszélyeztetett csoportokat és ágazatokat, amelyek alkalmasak a gazdasági tevékenységek előmozdítására, mindeközben pedig tiszteletben kell tartani a világjárvány miatt bevezetett munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szabályokat.
17. A turisztikai szolgáltatások korlátozására irányuló intézkedések, valamint az egészséggel kapcsolatos védelmi és megelőző intézkedések alkalmazási körét és időtartamát a népegészség védelméhez feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozni. Az objektivitás és az arányosság követelményének tiszteletben tartása mellett valamennyi intézkedésnek kellően indokoltnak, relevánsnak, a turisztikai, illetve vendéglátóipari szolgáltatás típusához igazodónak és megkülönböztetésmentesnek kell lennie, és fenn kell tartania az egyenlő versenyfeltételeket az egységes piacon.
18. Az ECDC a tagállamokkal és a Közös Kutatóközponttal együttműködésben a Covid19 szubnacionális szintű terjedésének mértékét mutató térkép⁽¹⁸⁾ kidolgozásán és folyamatos frissítésén dolgozik. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy szolgáltatassanak adatokat annak biztosítása érdekében, hogy ez a térkép teljes és naprakész legyen. Ez előnyökkel jár az enyhítési stratégiák valamennyi vonatkozásában (konkrét gazdasági ágazatok megnyitása/lezárása; a különböző tesztesési stratégiák értékelése; az egyéni védelmi intézkedések hatékonyságának értékelése; stb.). Felkérjük továbbá a tagállamokat, hogy szolgáltatassanak naprakész adatokat a kórházak, a tesztelés, a felügyelet és a kontaktkövetés tekintetében rendelkezésre álló kapacitásokról, és tegyék közzé a korlátozások feloldásának és bevezetésének kritériumait. A terjedés mértékét mutató térkép és a kísérő intézkedések átlátható eszközként szolgálnak ahhoz, hogy uniós szintű tájékoztatást nyújtsanak a hatóságok, a közlekedési szolgáltatók és a turizmusban érdekelt felek, valamint a polgárok számára az üdülési tervekkel kapcsolatos felelősségteljes konkrét döntések meghozatalához.

III. Uniós iránymutatás a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljáról

19. Az iránymutatásnak ez a része olyan elveket javasol, amelyek útmutatást nyújtanak a tagállamoknak a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések, valamint a turizmus és a vendéglátás terén működő szolgáltatók – például szállodák, egyéb szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények – egészségügyi protokolljának kidolgozásához és végrehajtásához a biztonságosabb turisztikai létesítmények, valamint a vendégek és a munkavállalók egészségének biztosítása érdekében.
20. Az egészségügyi protokollokra vonatkozó iránymutatás nem kötelező erejű. Célja, hogy a régiókon és a tagállamokon belüli összehangolt megközelítés révén biztosítsa a koherenciát a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések kidolgozása és végrehajtása során.
21. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy a Covid19-kockázatkezeléssel kapcsolatban az illetékes egészségügyi hatóságok – nevezetesen az Egészségügyi Világszervezet (WHO)⁽¹⁹⁾ és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) – által kiadott ajánlások és operatív megfontolások (Melléklet) mellett mérlegeljék ezt az iránymutatást is a vonatkozó protokolloknak a sajátos nemzeti/regionális/helyi körülményeikkel összhangban történő kidolgozása során.

⁽¹⁷⁾ Koronavírus: Uniós iránymutatás a munkahelyre való biztonságos visszatéréshez, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_729

⁽¹⁸⁾ <https://covid-statistics.jrc.ec.europa.eu>

⁽¹⁹⁾ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/publications/2020/operational-considerations-for-covid-19-management-in-the-accommodation-sector-interim-guidance,-31-march-2020>

22. A turisztikai ágazatban hozott népegészségügyi intézkedéseknek összhangban kell lenniük az illetékes hatóságok által alkalmazott általános intézkedésekkel, és figyelembe kell venniük a munkahelyi iránymutatásokat ⁽²⁰⁾. Az ilyen intézkedéseknek meg kell felelniük az uniós adatvédelmi jogszabályoknak ⁽²¹⁾ is.
23. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy szorosan működjenek együtt az érdekelt felekkel a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések és protokollok kidolgozása során, és biztosítsák, hogy ezek a protokollok igazodjanak a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények által nyújtott szolgáltatások mértékéhez és jellegéhez, valamint azokkal arányosak legyenek. A tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy támogatást nyújtsanak a szóban forgó intézkedések és protokollok végrehajtásához.
24. Különös figyelmet kell fordítani a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedésekre és protokollokra a megosztásalapú gazdaság keretében biztosított rövid távú üdülőhelyi és más hasonló szálláshelyekkel kapcsolatban. Ez az iránymutatás és ezek az elvek teljes mértékben alkalmazandók az ilyen típusú vendéglátóipari szolgáltatásokra, és az esetleges kiigazítások és alternatívák semmi esetre sem veszélyeztethetik a látogatók egészségét, és nem növelhetik a vírus terjedésének kockázatát.
25. A szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények vendégei és munkavállalói egészségének védelmét szolgáló intézkedéseket rendszeresen újra kell értékelni és ki kell igazítani – figyelembe véve valamennyi vonatkozó szakismeretet és megfontolást – annak érdekében, hogy arányosak maradjanak a népegészségügyi szükségletek jelenlegi szintjével.
26. Amint új és hatékonyabb megoldások válnak elérhetővé, azokat előnyben kell részesíteni, és a kevésbé hatékony vagy nagyobb terhet jelentő intézkedéseket vissza kell vonni. A költséghatékonyság elvét tiszteletben kell tartani. Ez azt jelenti, hogy amennyiben több lehetőség is rendelkezésre áll ugyanazon hatás elérésére a vendégek és a munkavállalók egészségének biztosítása tekintetében, a legkevésbé költséges megoldást kell előnyben részesíteni, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) esetében.
27. A Covid19 terjedésének megelőzése és a népegészség biztosítása érdekében a következő vezérelveket kell figyelembe venni a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések, valamint a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények (a továbbiakban: létesítmények) egészségügyi protokolljának kidolgozása során:
- a) *Járványügyi helyzet*
- A turisztikai tevékenységek újraindításának előfeltétele, hogy a Covid19 előfordulása alacsony szintre csökkenjen, valamint az, hogy a II. szakaszban –A turisztikai tevékenységek biztonságos és fokozatos helyreállításának elvei – részletezett összes többi kritérium gondos mérlegelés tárgyát képezze.
- b) *A vendégek és a munkavállalók egészsége és biztonsága a legfontosabb prioritás*
- A turizmus újraindításához elengedhetetlen, hogy a szálláshelyeket és vendéglátóipari létesítményeket igénybe vevő vendégek és a szolgáltatásokat nyújtó munkavállalók a lehető legnagyobb mértékben kövessék a fertőzés megelőzését és a vírus terjedésének megfékezését célzó intézkedéseket. Az intézkedésekről egyértelműen, láthatóan és hatékonyan tájékoztatni kell mind a vendégeket, mind a munkavállalókat, többek között digitális eszközökkel.
- c) *Helyi intézkedések*
- A helyi és/vagy nemzeti népegészségügyi hatóságok és a vendéglátóipari és szálláshely-szolgáltatók között folyamatos koordinációra van szükség az adott földrajzi területen érvényes legújabb szabályok és előírások megosztása és alkalmazása, valamint végrehajtásuk nyomon követése érdekében.
- d) *Fertőzés esetén alkalmazandó cselekvési terv*
- A létesítményeknek felkészültségi tervet kell összeállítaniuk, amely tartalmazza a létesítményben jelentkező fertőzés esetén meghozandó intézkedéseket, és kiterjed az újbóli megnyitásra szóló döntéstől kezdődő és a vendégek létesítményből való távozását követő 14. nappal záruló időszakra. A személyzet szerepét és feladatait részletező egyedi cselekvési tervet be kell mutatni a munkavállalók számára, és azt mindenkor a rendelkezésükre kell bocsátani.

⁽²⁰⁾ Koronavírus: Uniós iránymutatás a munkahelyre való biztonságos visszatéréshez, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_729
Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség, COVID19: iránymutatások a munkahelyek számára [internet]. [frissítve: 2020. április 20.; letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

⁽²¹⁾ Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület nyilatkozatát: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_2020_processingpersonaldatanandcovid-19_en.pdf

e) *Képzés*

A turisztikai létesítményekben dolgozó összes munkavállalónak ismernie kell a Covid19-fertőzés tüneteit, és tájékoztatást kell kapnia a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó alapvető intézkedésekről. A munkavállalók számára képzést kell nyújtani a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedésekről, valamint arról, hogy a Covid19-re jellemző tünetek vendégek vagy munkavállalók körében való jelentkezése esetén milyen eljárásokat kell követni.

f) *A személyzet irányítása*

Mérlegelni kell olyan intézkedések bevezetését, amelyek csökkentik a létesítményben jelen lévő munkavállalók számát – ilyen intézkedés lehet például a távmunkában elvégezhető feladatokat ellátó személyzet otthoni munkavégzésének lehetővé tétele.

Fontolóra kell venni továbbá a létesítményben tartózkodó személyek közötti fizikai kapcsolatok számának és időtartamának csökkentésére irányuló intézkedések bevezetését is, melyek magukban foglalhatják a munkavégzési műszakokat, az étkezési időszavokat, valamint a telefon és az elektronikus kommunikációs eszközök használatát.

g) *A vendégek tájékoztatása*

A vendégek számára már az érkezés előtt és a szállás-, illetve vendéglátóhelyen is hozzáférhető módon, többek között digitális formában, biztosítani kell az összes szükséges információt a helyi népegészségügyi hatóságok aktuális iránymutatásairól, valamint az érkezésüket, tartózkodásukat és távozásukat érintő egyedi intézkedésekről.

A vendégeket a létesítmények bejárata előtt külön jelzésekkel (infografikákkal, illetve a látássérült vendégek számára megfelelő jelzésekkel) kell tájékoztatni a Covid19-fertőzés jeleiről és tüneteiről, valamint arról, hogy mit kell tenniük, ha tartózkodásuk alatt vagy a távozásukat követő 14 napon belül tüneteik jelentkeznek. A létesítmények ezeket az információkat tájékoztató füzetek formájában is rendelkezésre bocsáthatják.

A létesítményeknek biztosítaniuk kell, hogy a vendégek kapcsolattartási adatai rendelkezésre álljanak arra az esetre, ha kontaktkövetés céljából szükség lenne rájuk. A kontaktkövetési intézkedések szigorúan csak a Covid19-járvány kezelésére szolgálhatnak, és azokat az elektronikus egészségügyi hálózat által kidolgozott, a Covid19-járvány elleni uniós küzdelemben a kontaktkövetés támogatására szolgáló mobilalkalmazásokra vonatkozó közös uniós eszköztárral⁽²⁾, valamint az alkalmazásokra vonatkozó bizottsági iránymutatással⁽³⁾ összhangban kell kialakítani, biztosítva a magánélet és az adatok védelmének legmagasabb szintjét.

h) *Térbeli elhatárolás és higiénia*

A létesítményeknek célzott intézkedéseket kell bevezetniük az olyan közösségi terekben való térbeli elhatárolás biztosítására, ahol valószínűsíthetően huzamosabban (azaz 15 percnél hosszabb ideig) tartózkodnak a vendégek, például elő kell írniuk az egyes közös létesítményekben (pl. éttermekben, kávéházakban, bárókban, előtérben) engedélyezett maximális vendéglétszámot. Mérlegelni kell az időszavok kiosztását vagy a (digitális) időszávfogalás bevezetését az étkezések idejére, illetve az uszodák és tornatermek igénybevételére.

Amennyiben a térbeli elhatárolást nem lehet teljes mértékben megvalósítani, alternatív intézkedések bevezetését kell fontolóra venni a vendégek és a munkavállalók védelme érdekében (például üveg vagy műanyag védőpanelek felszerelését, maszk viselését stb.).

Elvben 1,5 és 2 méter közötti távolságot kell tartani a személyek között az egész létesítmény közösségi tereiben (kivéve az együtt utazó és a közös szobában megszálló személyek esetében), ahol pedig ez nem lehetséges, ott más kiegészítő intézkedéseket (pl. maszk viselését) kell alkalmazni.

A szabadtéri területek (strandok, medencék, kávéházak, bárók, éttermek stb.) és a szabadtéri létesítmények esetében különleges intézkedéseket kell hozni a térbeli elhatárolás és a különleges higiéniai intézkedések betartása érdekében. A beltéri területeken, például a gyógyfürdőkben és uszodákban, szintén szigorú higiéniai intézkedéseket kell alkalmazni. Minden létesítménynek gondosan mérlegelnie kell, hogy szükséges-e zárva tartani a különleges létesítményeket (pl. gyermekgondozási létesítményeket). A tömegrendezvényeket, például a koncerteket el kell halasztani.

A létesítmények által nyújtott közlekedési szolgáltatásokra – például a transzferbuszokra – vonatkozó különleges intézkedéseket a közlekedési szolgáltatások és az összeköttetések fokozatos helyreállításáról szóló iránymutatások⁽⁴⁾ alapján kell végrehajtani.

i) *A fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések*

A térbeli elhatárolás mellett különleges személyi védekezési intézkedések, valamint tisztítási és fertőtlenítési protokollok bevezetését is meg kell fontolni, majd ezeket közölni kell a személyzettel és a vendégekkel, és végre kell hajtani.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_en.pdf

⁽³⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás az adatvédelemmel összefüggésben a COVID-19-világjárvány elleni küzdelmet támogató alkalmazásokról *HL C 124. I, 2020.4.17., 1. o.(

⁽⁴⁾ C(2020) 3139.

Ezen intézkedések az alábbiakat foglalják magukban:

i. Köhögési etikett:

szigorú köhögési etikettet kell követni (papír zsebkendőbe vagy könyökhajlatba való köhögés és tüszentés), és erről tájékoztatni kell a vendégeket és a személyzetet. A létesítményeknek biztosítaniuk kell a papír zsebkendők és a szemetesek rendelkezésre állását.

ii. Kézhygiéna:

a kézhygiéna a fertőzés megfékezését célzó alapvető intézkedés, amelyről a főbb területeken/létesítményekben (pl. a bejáratnál, a WC-knél, a pénztárnál stb.) elhelyezett infografikák segítségével kell tájékoztatni a vendégeket és a munkavállalókat. A létesítményeknek biztosítaniuk kell, hogy a vendégek és a munkavállalók könnyen hozzáférjenek a szappanos kézmosás lehetőségéhez, egyszer használatos papírtörülköhöz vagy automata kézszáritókhöz, valamint alkoholalapú kézfertőtlenítőkhöz.

iii. Szájmaszkok használata:

a szájmaszkok személyzet és vendégek általi használata csak kiegészítő intézkedés lehet, és nem helyettesítheti az alapvető megelőző intézkedéseket. Fontos a szájmaszkok megfelelő használata, amiről tájékoztatni kell a vendégeket és a személyzetet.

iv. Szellőztetés:

ajánlatos növelni az óránkénti légcserék számát és a lehető legtöbb kültéri levegőt biztosítani, létesítménytől függően természetes vagy mechanikus szellőztetéssel. A vendégek távozása után ajánlott a helyiségeket legalább egy órán át alaposan kiszellőztetni.

v. Tisztítás és fertőtlenítés:

kulcsfontosságú a gyakran megérintett felületek lehető leggyakoribb tisztítása (naponta legalább egyszer, de ha lehetséges, akkor többször). Ilyen felületek például az ajtókilincsek és -fogantyúk, a székek és a kartámaszok, az asztalok teteje, a villanykapcsolók, a korlátok, a vízcsapok, a liftek gombjai, a bárpultok felülete stb. A személyzetet tájékoztatni kell a vendégek távozása utáni takarítási eljárásról, valamint a takarítóeszközök kezeléséről, a hulladékkezelésről, a szennyes textíliák kezeléséről és a takarítás utáni személyes higiéniai eljárásokról, és végre kell hajtani azokat.

j) *Potenciális fertőzés a vendégek vagy a személyzet körében*

Abban az esetben, ha a Covid19-fertőzés előfordulását gyanítják a vendégek vagy a munkahelyen tartózkodó személyzet tagjai körében, a létesítményeknek az ECDC (Melléklet), valamint a nemzeti és helyi egészségügyi szervek vonatkozó iránymutatását követve életbe kell léptetniük a fenti d) pontban említett helyi cselekvési tervet a következők tekintetében:

i) A potenciálisan fertőzött személyre alkalmazandó elkülönítési és távolságtartási intézkedések.

ii. Az orvosi szolgálatoknak az orvosi tanácsadás, vizsgálat vagy egészségügyi létesítménybe való esetleges áthelyezés céljából való értesítésére vonatkozó, nemzeti jogszabályokon alapuló eljárás.

iii. A helyi népegészségügyi hatóságok értesítésére és az esetleges kontaktkövetésre vonatkozó, nemzeti jogszabályokon alapuló eljárás.

iv. Az elvégzendő takarítási és fertőtlenítési eljárások.

v. Azon vendégek és munkavállalók tájékoztatása, illetve a velük való együttműködés, akik a fertőzést gyanús személlyel kapcsolatba kerülhettek a létesítményben a tünetek megjelenése előtt 2 nappal kezdődő és utána 14 nappal záruló időszakban.

28. A fenti alapelveket az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központnak a mellékletben szereplő általános ajánlásáival összhangban kell figyelembe venni.

IV. Következtetés

29. A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy osszák meg ezen iránymutatást az illetékes regionális/helyi hatóságokkal.

30. A Bizottság a turisztikai ágazatban érdekelt feleket, például a szakmai szervezeteket és az online turisztikai platformokat arra ösztönzi, hogy terjesszék és figyelemfelhívó tevékenységek révén mutassák be ezen iránymutatást.

31. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy folyamatosan működjenek együtt az ECDC-vel annak érdekében, hogy a fenti 18. pontban említett, a terjedés mértékét mutató térkép olyan, átlátható eszközként szolgálhasson, amely uniós szintű tájékoztatást nyújt a hatóságok, a közlekedési szolgáltatók és a turisztikai ágazatban érdekelt felek számára.
32. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vegyék fontolóra a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények, illetve tágabb körben a turisztikai szolgáltatók támogatását ezen iránymutatás, illetve a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó releváns intézkedések és protokollok végrehajtása terén, és kövessék nyomon az említett intézkedések alkalmazását. E célból a tagállamok a rendelkezésre álló nemzeti és uniós forrásokat is felhasználhatják.
33. Ezen iránymutatás alapján a Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy az EU-ban működő szálláshelyeken, valamint vendéglátóipari és turisztikai létesítményekben egységes megközelítést alkalmazzanak a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések és protokollok kapcsán.
34. Ezen iránymutatás célja, hogy megkönnyítse a tagállamok és a turisztikai ágazatban érdekelt felek számára, hogy ezen iránymutatással összhangban konkrétabb intézkedéseket és protokollokat dolgozzanak ki a fertőzés megelőzése és megfékezése céljából, illetve nyomon kövessék azok betartását, ezáltal erősítve a vállalkozások lehetőségeit a fogyasztói bizalom növelésére.
35. A Bizottság erre a célra külön honlapot fog létrehozni. Ott látható lesz egy olyan interaktív térkép, amely a tagállamoktól, valamint a turisztikai és utazási ágazattól származó, többek között a nemzeti és ágazati protokollokra és megfelelési rendszerekre vonatkozó információkat fogja egybegyűjteni.
36. A tagállamok támogatása érdekében a Bizottság többek között a turisztikai tanácsadó bizottságon keresztül elő fogja segíti a bevált gyakorlatok megosztását.
37. A Bizottság továbbra is együtt fog működni a tagállami hatóságokkal, a turisztikai ágazatban érdekelt felekkel és a nemzetközi szervezetekkel ezen iránymutatás végrehajtásának megkönnyítése érdekében.

MELLÉKLET

Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ általános ajánlásai a turisztikai ágazat, különösen a szálláshelyek és a vendéglátóipari létesítmények számára**Helyi intézkedések**

A turisztikai ágazatban hozott népegészségügyi intézkedéseknek összhangban kell lenniük a helyi és nemzeti hatóságok által alkalmazott általános intézkedésekkel, és figyelembe kell venniük a munkahelyi iránymutatásokat⁽¹⁾. A turisztikai ágazatban bevezetett ilyen intézkedéseknek legalább olyan szigorúaknak kell lenniük, mint a lakossági ajánlásokban megfogalmazott intézkedéseknek.

A helyi és/vagy nemzeti népegészségügyi hatóságok és a szálláshely-szolgáltatók között folyamatos párbeszédre van szükség az adott földrajzi területen érvényes legújabb szabályok és előírások, többek között az alábbiak megosztása és alkalmazása érdekében:

- A vendégekre, köztük a más országokból érkező vendégekre vonatkozó különleges intézkedések annak kapcsán, hogy a Covid19-fertőzéssel összefüggő tünetek jelentkezése esetén hogyan férhetnek hozzá orvosi tanácsadáshoz és kezeléshez, beleértve a járóbeteg- és kórházi ellátást is.
- A szálláshelyek tulajdonosainak azon kötelezettsége, hogy a szálláshelyen jelentkező fertőzés esetén részletes információkat kell gyűjteniük a népegészségügyi vizsgálatokat szolgáló kapcsolattartási adatokról.

A kockázatokkal kapcsolatos tájékoztatás és képzés*Cselekvési terv*

A létesítményeknek felkészültségi tervvel kell rendelkezniük, amely tartalmazza a következő időszakokban meghozandó intézkedéseket:

- Az újbóli megnyitásra vonatkozó döntés meghozatalának ideje és a vendégek érkezése előtti időszak. Ebben az időszakban a következő intézkedéseket kell végrehajtani: a személyzet tájékoztatása és képzése, a szükséges fertőzésmegelőzési intézkedések elvégzése a létesítményben, a vendégek érkezés előtti tájékoztatása.
- A vendégek létesítményben való tartózkodásának ideje, beleértve a foglalást, valamint a be- és kijelentkezést is.
- A vendégek létesítményből való távozását követő 14 napos időszak.

A személyzet szerepét és feladatait részletező egyedi cselekvési tervet be kell mutatni a munkavállalók számára, és azt mindenkor a rendelkezésükre kell bocsátani.

A személyzet képzése és irányítása*Képzés:*

- A turisztikai létesítményekben dolgozó összes munkavállalónak ismernie kell a Covid19-fertőzés tüneteit (pl. láz, köhögés, torokfájás stb.), és tájékoztatást kell kapnia a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó alapvető intézkedésekről.
- Amennyiben valamely munkavállaló vagy vele egy háztartásban élő személy Covid19-fertőzöttnek bizonyul, az érintett személyek nem léphetnek be a létesítménybe a helyi egészségügyi hatóságok által meghatározott fertőző időszakban, amely enyhe eseteknél általában a tünetek megjelenését követő 8 napot jelenti.
- A Covid19-fertőzésre jellemző tüneteket tapasztaló munkavállalók nem léphetnek be a létesítménybe, önkéntes karanténba kell vonulniuk, és ajánlatos követniük a helyi népegészségügyi iránymutatásokat, illetve a helyi iránymutatókkal összhangban orvosi segítséget kérniük, ha a tünetek súlyosbodnak.
- Meg kell fontolni a munkavállalóknak szóló különleges képzés megszervezését a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedésekről, valamint arról, hogy a Covid19-re jellemző tünetek vendégek körében való jelentkezése esetén milyen eljárásokat kell követni.

Irányítás:

- Az idős és a Covid19-fertőzés nagyobb kockázatát hordozó krónikus betegséggel élő (például szívbetegek, tüdőbetegek, immunhiányos, közelmúltbeli rákkezelésen átesett) munkavállalókat lehetőség szerint olyan tevékenységekhez kell rendelni, amelyek csökkentik a vendégekkel való érintkezést.

⁽¹⁾ Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség: COVID-19: iránymutatások a munkahelyek számára [internet]. [frissítve: 2020. április 20.; letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

- Mérlegelni kell olyan intézkedések bevezetését, amelyek csökkentik a létesítményben jelen lévő munkavállalók számát – ilyen intézkedés lehet például a távmunkában elvégezhető feladatokat ellátó személyzet otthoni munkavégzésének lehetővé tétele.
- Fontolóra kell venni továbbá a létesítményben tartózkodó személyek közötti fizikai kapcsolatok számának és időtartamának csökkentésére irányuló intézkedések bevezetését is, melyek magukban foglalhatják a munkavégzési műszakokat, az étkezési időszavakat, valamint a telefon és az elektronikus kommunikációs eszközök használatát.

A vendégek tájékoztatása

- A vendégeket már az érkezés előtt tájékoztatni kell a helyi népegészségügyi hatóságok aktuális iránymutatásairól, valamint a szálláshelyen bevezetett egyedi intézkedésekről. A vendégeket tájékoztatni kell arról, hogy ajánlatos elhalasztani a létesítményben való tartózkodásukat, amennyiben a Covid19-fertőzésre jellemző tünetek vannak, vagy a tervezett tartózkodásukat megelőző 14 napban Covid19-fertőzött vagy a Covid19-fertőzésre jellemző tüneteket mutató személlyel érintkeztek.
- A vendégeket a szálláshely bejárata előtt külön jelzésekkel (infografikákkal) vagy más formában rendelkezésre bocsátott információk útján, illetve a látássérült vendégek számára megfelelő jelzésekkel kell tájékoztatni a Covid19-fertőzés jeleiről és tüneteiről, valamint arról, hogy mit kell tenniük, ha tünetek jelentkeznek. A szálláshelyek ezeket az információkat tájékoztató füzetek formájában is rendelkezésre bocsáthatják.
- A távozáskor egyértelműen fel kell hívni a vendégek figyelmét arra, hogy értesíteniük kell a szálláshelyet, amennyiben a távozást követő 14 napon belül a Covid19-fertőzésre jellemző tüneteket észlelnek magukon vagy pozitív lesz a Covid19-tesztjük eredménye.
- Biztosítani kell, hogy a vendégek kapcsolattartási adatai rendelkezésre álljanak arra az esetre, ha kontaktkövetés céljából szükség lenne rájuk.

Térbeli elhatárolás

- A SARS-CoV-2 vírus főként a kilégzés során a levegőbe kerülő váladékcseppek, a fertőzöttel való közvetlen érintkezés, valamint a közvetlen környezetben található szennyezett felületekkel vagy tárgyakkal (ragályfogókkal) való közvetett érintkezés útján terjed. A váladékcseppek kilégzés esetén körülbelül 1 métert, beszéd esetén 1,5 métert, köhögés esetén pedig 2 métert tudnak megtenni a levegőben (?).
- A létesítményeknek a legfrissebb iránymutatásokkal összhangban biztosítaniuk kell az olyan közösségi terekben való térbeli elhatárolást, ahol valószínűsíthetően huzamosabban (azaz 15 percnél hosszabb ideig) tartózkodnak a vendégek.
- Az együtt utazó és közös szobában megszálló vendégeknek egymás között nem kell fizikai távolságot tartaniuk.
- Amennyiben a térbeli elhatárolást nem lehet biztosítani, egyedi intézkedések bevezetését kell fontolóra venni a váladékcseppek terjedésének megakadályozása érdekében (például üveg- vagy műanyag védőpanelek felszerelését a recepción.).
- A turisztikai létesítményeknek – beleértve a szállodákat és az éttermeket is – meg kell határozniuk az egyes létesítményekben és azok egyes helyiségeiben engedélyezett vendégek maximális számát a szükséges térbeli elhatárolás biztosítása érdekében. A vendégek maximális számát nem szabad túllépni.
- Amennyiben a térbeli elhatárolás nem biztosítható, a szórakoztató rendezvényeket el kell halasztani vagy le kell mondani.
- A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében meg kell fontolni a járművekre és szállítóeszközökre vonatkozó különleges intézkedések bevezetését.

A fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések

A turisztikai ágazatban működő vállalkozások általában olyan termékeket és szolgáltatásokat kínálnak, amelyekkel együtt jár, hogy több személy tartózkodik huzamosabb ideig zárt térben (szállodák, éttermek, kávézók) vagy szabadtereen (kempingek, strandok, medencék), ezzel növelve a vírus terjedésének lehetőségét. Meg kell fontolni a térbeli elhatárolást, valamint a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó egyedi intézkedések (egyéni védelmi intézkedések, takarítási és fertőtlenítési protokollok) bevezetését és alkalmazását minden olyan környezetben, ahol várhatóan összejövetelekre kerül sor (?). A fertőzések megelőzését és megfékezését célzó említett intézkedések az alábbiakat foglalják magukban:

(?) Bourouiba L.: *Turbulent Gas Clouds and Respiratory Pathogen Emissions: Potential Implications for Reducing Transmission of COVID-19*. [Turbulens gázfelhők és a légzőszervi kórokozók kibocsátása: Lehetséges következmények a Covid19-fertőzés terjedésének csökkentésére nézve]. JAMA, 2020. március 26.

(?) Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. *Infection prevention and control in the household management of people with suspected or confirmed coronavirus disease (COVID-19)* [A fertőzés megelőzése és megfékezése a feltételezett vagy megerősített koronavírusos (Covid19) betegek otthonában; internet], 2020. március 31. [letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Home-care-of-COVID-19-patients-2020-03-31.pdf>

- *Köhögési etikett*
  - Szigorúan be kell tartani a köhögési etikettet: köhögéskor és tüsszentéskor az orrot és a száját papírsebkendővel kell eltakarni. Több tiszta papírsebkendőt is kéznél kell tartani.
  - A használt papírsebkendőket azonnal el kell dobni, lehetőség szerint fedéllel rendelkező szemeteskukába, amit azonnal a megfelelő eljárás szerinti kézmosásnak, illetve -fertőtlenítésnek kell követnie.
  - Papírsebkendő hiányában ajánlott a könyökhajlatba köhögni, illetve tüsszenteni.
- *Kézhygiénia*
  - A kézhygiénia az egyik alapvető eszköz, amellyel megfékezhető a Covid19 terjedése.
  - Könnyű hozzáférést kell biztosítani a szappant, egyszer használatos papír kéztörlőket vagy automata kézszáritókat, valamint (legalább 70 %-os alkoholtartalmú) alkoholos kézfertőtlenítő szereket is tartalmazó kézmosó helyiségekhez.
  - A turisztikai létesítmények különböző részein (például a bejáratnál, a WC-knél, a pénztárnál stb.) olyan jelzéseket (tájékoztató infografikákat) kell elhelyezni, amelyek felhívják a figyelmet a kézhygiénia fontosságára, és elmagyarázzák annak hatékony módjait.
  - Fontos a gyakori kézmosás, illetve -fertőtlenítés.
- *Szájmaszkok használata*
  - Ha a turisztikai létesítményekben a személyzet és a vendégek orvosi vagy rögtönzött, nem orvosi szájmaszkot viselnek, azzal a betegség terjedése a forrásánál fékezhető meg (azaz megakadályozható, hogy a vírus a tüneteket mutató vagy tünetmentes fertőzött személyektől cseppfertőzés útján továbbterjedjen) ⁽⁴⁾.
  - A szájmaszkok viselése csupán kiegészítő intézkedésnek tekintendő, és nem helyettesítheti az alapvető megelőző intézkedéseket.
  - Fontos a szájmaszkok megfelelő használata. A maszknak az orrnagyeregtől az állig teljesen le kell fednie az arcot.
  - Tájékoztatót kell biztosítani a szájmaszkok megfelelő használatáról, kiemelve a maszk felhelyezése előtti és eltávolítása utáni, szappannal és vízzel vagy alkoholos kézfertőtlenítő szerrel történő kéztisztítás fontosságát.
  - Közösségi használatra – rendelkezésre állásuk függvényében – az orvosi és a nem orvosi szájmaszkok is elfogadhatók, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az orvosi szájmaszkok esetében az egészségügyi létesítményekben való felhasználás élvezzen elsőbbséget.
  - A légszűrő félálcok (FFP) közösségi használata nem ajánlott, mivel esetükben az egészségügyi létesítményekben való felhasználásnak kell prioritást élveznie.
- *Szellőztetés*
  - A zárt terek nem megfelelő szellőztetése összefüggésbe hozható a légzőszervi fertőzések fokozott terjedésével ⁽⁵⁾. A Covid19 elsődleges terjedési módja feltehetően a cseppfertőzés. Egyelőre nem bizonyított, hogy a Covid19 terjedésében milyen szerepet játszanak a levegőben hosszabb ideig megmaradó aeroszolok, így az sem állapítható meg egyértelműen, hogy a szellőztetésnek milyen relatív szerepe lehet a betegség terjedésének

⁽⁴⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. *Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks* (Közösségi szájmaszkviselés. A potenciálisan tünetmentes vagy a tünetek megjelenése előtti állapotban levő személyek által okozott Covid19-fertőzések szájmaszkok használatával történő csökkentése) [internet]. 2020. április 8. [letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>

⁽⁵⁾ Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. *Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital* (A helyiségek szellőztetése és a levegő útján terjedő fertőzések kockázata egy nagy oktatókórház három egészségügyi létesítményében). *Am J Infect Control*. 2011. december; 39(10):866–72.

megelőzésében. Ugyanakkor a Covid19-fertőzés számos esete függött össze a zárt terekben való tartózkodással ⁽⁶⁾. Az óránkénti légcsereik számának növelésével és minél több kültéri levegő bejuttatásával – ami a létesítménytől függően természetes vagy mechanikus szellőztetéssel érhető el – valószínűleg csökkenthető az aeroszolk útján történő terjedés lehetséges kockázata ⁽⁷⁾.

- Mechanikus szellőztetőrendszerek használata esetén elengedhetetlen a mesterséges szellőztetőrendszereknek a gyártó utasításai szerinti karbantartása, különösen a szűrők tisztítását és cseréjét illetően.
- *Takarítás és fertőtlenítés*
  - A Covid19-világjárvány összefüggésében fontos a megfelelő takarítás és fertőtlenítés ⁽⁸⁾.
  - A gyakran megérintett felületeket minél többször (legalább naponta, de lehetőleg még gyakrabban) meg kell tisztítani. Ilyen felületek például az ajtókilincsek és -reteszek, a székek és a kartámaszok, az asztallapok, a villanykapcsolók, a korlátok, a vízcsapok, a felvonók gombjai stb.
  - A vírus fennmaradása a felület anyagától függ; a legrövidebb fennmaradási időt a réz esetében figyelték meg ⁽⁹⁾.
  - A vendégek távozása után ajánlott a helyiségeket a szokásos tisztítószerrel alaposan kitakarítani, valamint legalább egy órán keresztül fokozottan szellőztetni.
  - A rutinszerű takarításhoz elegendők a szokásos tisztítószeresek.
  - A takarítóeszközöket minden takarítás után megfelelően meg kell tisztítani.
  - Takarítás után ügyelni kell a kézhygiénára.
  - A hulladékkezelést a szokásos eljárásoknak megfelelően kell végezni. A takarítás során keletkező hulladékot a szelektálatlan hulladékkal együtt kell gyűjteni.
  - Az ágyneműket, a törölközőket és az asztalneműket a szokásos eljárások szerint kell kimosni.

⁽⁶⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. *Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks* (Közösségi szájmászkviselés. A potenciálisan tünetmentes vagy a tünetek megjelenése előtti állapotban levő személyek által okozott Covid19-fertőzések szájmászkok használatával történő csökkentése) [internet]. 2020. április 8. [letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>

Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. *Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital* (A helyiségek szellőztetése és a levegő útján terjedő fertőzések kockázata egy nagy oktatókórház három egészségügyi létesítményében). *Am J Infect Control*. 2011. december; 39(10):866–72.

Lu J, Gu J, Li K, Xu C, Su W, Lai Z, et al. *COVID-19 Outbreak Associated with Air Conditioning in Restaurant, Guangzhou, China, 2020* (A Covid19-járvány és az éttermi légkondicionálás közötti összefüggések, Kuangcsou, Kína, 2020). *Emerg Infect Dis*. 2020. április 2.; 26(7).

⁽⁷⁾ Egészségügyi Világszervezet (WHO). *Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings* (Egészségügyi létesítmények infékciónkontroll céljából végzett természetes szellőztetése) [internet]. 2009 [frissítve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

Európai Hőtechnikai Szövetség (VaACA). *How to operate and use building services in order to prevent the spread of the coronavirus disease (COVID-19) virus (SARS-CoV-2) in workplaces* (Épülettechnikai szolgáltatások üzemeltetése és használata a koronavírus-betegség [Covid19] vírusa [SARS-CoV-2] munkahelyi terjedésének megakadályozása érdekében) [internet]. [Frissítve: 2020. március 17., letöltve: 2020. május 4.] Elérhető a következő címen: https://www.rehva.eu/fileadmin/user_upload/REHVA_covid_guidance_document_2020-03-17_final.pdf

⁽⁸⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC). *Disinfection of environments in healthcare and nonhealthcare settings potentially contaminated with SARS-CoV-2* (A SARS-CoV-2 vírussal potenciálisan fertőzött egészségügyi és nem egészségügyi létesítmények környezeteinek fertőtlenítése). Stockholm: ECDC; 2020 [letöltve: 2020. április 26.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/disinfection-environments-covid-19#no-link>

⁽⁹⁾ Egészségügyi Világszervezet (WHO). *Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings* (Egészségügyi létesítmények infékciónkontroll céljából végzett természetes szellőztetése) [internet]. 2009 [frissítve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

A Covid19-fertőzés gyanúja esetén: tesztelés, kontaktkövetés, elkülönítés és karantén

Ha a vendégek vagy a személyzet munkahelyen tartózkodó tagjai körében a Covid19-fertőzés gyanúja merül fel, a létesítménynek aktiválnia kell helyi cselekvési tervét ⁽¹⁰⁾.

A fertőzés gyanús személyt azonnal meg kell kérni a maszkviselésre, valamint a köhögési etikett és a kézhigiéniai gyakorlatok betartására. A fertőzés gyanús személynek legalább 2 méteres távolságot kell tartania más személyektől, és elkülönítés céljából lehetőség szerint külön fürdőszobával rendelkező saját szobát kell biztosítani számára.

A gyanús esetről az uniós adatvédelmi joggal összhangban értesíteni kell a helyi egészségügyi szolgáltatókat, amelyek tanácsot adnak az érintett személy tesztelésével és további kezelésével, valamint egy ellátást biztosító létesítménybe (például kórházba) való áthelyezésével kapcsolatban, amennyiben azt szükségesnek ítélik és a helyi egészségügyi ellátásban alkalmazandó betegutakkal összhangban meg tudják oldani.

Amennyiben a gyanús esetben a fertőzés valószínűsíthetővé válik vagy megerősítést nyer, értesítik a helyi népegészségügyi hatóságokat, amelyek tanácsot adnak arra vonatkozóan, hogy szükség van-e kontaktkövetésre. A kontaktkövetés általában az azonosított valószínűsíthető vagy megerősített eset bejelentését követően azonnal megkezdődik, és jellemzően a helyi népegészségügyi hatóságok felelősségi körébe tartozik. A hatóságok felkérlik a turisztikai létesítményt az együttműködésre, valamint arra, hogy adjon meg minden szükséges információt azokról a vendégekről vagy alkalmazottakról, akik a létesítményben a tünetek megjelenését megelőző 2. naptól a tünetek megjelenését követő 14. napig érintkezettek a fertőzött személlyel.

A tüneteket mutató alkalmazottakat elkülönítés céljából haza kell küldeni, és orvoshoz kell fordulniuk.

Azokat a zárt tereket, amelyekben a fertőzés gyanús vagy igazoltan fertőzött személy tartózkodott, először legalább 1 órán keresztül alaposan ki kell szellőztetni, majd semleges tisztítószerrel gondosan ki kell takarítani, végül a felületeket vírusok ellen hatásos fertőtlenítőszerrel fertőtleníteni kell. Alternatív megoldásként a fertőtlenítéshez 0,05–0,1 %-os nátrium-hipoklorit vagy (legalább 70 %-os) etanol alapú termékek is használhatók a semleges tisztítószerrel végzett tisztítást követően. Minden potenciálisan szennyezett textíliát (például a törölközőket, az ágyneműket, a függönyöket, az asztalterítőket stb.) hagyományos mosószerrel forró vízben (90 °C-on) ki kell mosni. Ha az anyag nem mosható forró vízben, a mosási ciklushoz fehérítőt vagy más, textíliák fertőtlenítésére szolgáló mosószert kell hozzáadni.

Az egyes területekre vonatkozó ajánlások szállodák számára

A Covid19-fertőzés valószínűségének minimalizálása érdekében a következő intézkedések ajánlottak:

1. Adminisztráció/igazgatás

- a) A Covid19-fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedéseket tartalmazó felkészültségi terv kidolgozása a helyi népegészségügyi hatóságokkal egyeztetve
- b) A népegészségügyi hatóságok ajánlásainak szigorú betartása a jelenlegi helyzettel kapcsolatos figyelemfelkeltés, valamint a személyzetet és a vendégeket érintő fertőzési kockázat értékelése érdekében
- c) Képzések biztosítása a személyzet számára a fertőzés megelőzésével és megfékezésével kapcsolatos összes lényeges szempontról, beleértve a Covid19 gyanított eseteinek kezelését, a fertőtlenítést és a takarítást, valamint a szájmaszkok megfelelő használatát
- d) A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében – összhangban a térbeli elhatárolásra és a tömegrendezvényekre vonatkozó iránymutatásokkal – annak korlátozása, hogy hány vendég tartózkodhasson egyszerre a közös terekben. Annak biztosítása, hogy a vendégek megengedett száma összhangban legyen az összejövetelekre vonatkozó helyi népegészségügyi ajánlásokkal
- e) Annak biztosítása, hogy a vendégeket ellássák a Covid19 tüneteit, a betegség esetén követendő utasításokat és a helyi eljárásokat, valamint a kézhigiénia és a szájmaszkok megfelelő használatára vonatkozó utasításokat ismertető tájékoztató anyagokkal

⁽¹⁰⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC). *Contact tracing: Public health management of persons, including healthcare workers, having had contact with COVID-19 cases in the European Union* (Kontaktkövetés: Az Európai Unióban Covid19-fertőzöttel érintkezett személyek – köztük az egészségügyi dolgozók – népegészségügyi kezelése) – második frissítés. Stockholm: ECDC [letöltve: 2020. április 27.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>.

- f) A vendégek információs táblák (például a közös terek és a szobák falain elhelyezett tájékoztatók) útján történő tájékoztatása a személyzet és a vendégek közötti érintkezés minimalizálására szolgáló eljárásokról
  - g) Az olyan zárt terekben tervezett tevékenységek lemondásának mérlegelése, ahol a térbeli elhatárolás nem garantálható, különösen akkor, ha az ilyen tevékenységek a szabadban is lebonyolíthatók
2. *Recepció- és portaszolgálatok*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek biztosítása
  - b) Olyan, a vendégek és a személyzet közötti érintkezés minimalizálására szolgáló megoldások megfontolása, mint az online vagy önkiszolgáló be- és kijelentkezés. Ha az önkiszolgáló bejelentkezés érintőképernyő vagy billentyűzet segítségével történik, annak biztosítása, hogy ezeket az eszközöket a fertőzés kockázatának csökkentése érdekében rendszeresen tisztítsák
  - c) A recepciószok, illetve a személyzet más tagjai és a vendégek közötti térbeli elhatárolás biztosítása, ideális esetben műanyag vagy üveg választófalakkal
  - d) A vendégek közötti térbeli elhatárolás biztosítása, például a padlón elhelyezett jelzések segítségével
3. *Éttermek, étkezők és bárók*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek, valamint a kézhigiéniára emlékeztető táblák elhelyezése a bejáratnál
  - b) Lehetőség szerint svédasztalos étkeztetés helyett az ételek felszolgálása a vendégeknek. Ha az asztalnál történő felszolgálás nem lehetséges, a higiéniai intézkedések szigorítása, valamint a vendégek emlékeztetése arra, hogy az étterembe való belépéskor és a svédasztal felkeresése előtt és után használjanak kézfertőtlenítőt
  - c) Svédasztalos étkeztetés esetén a térbeli elhatárolás biztosítása a büfénél
  - d) A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében annak korlátozása, hogy hány vendég tartózkodhasson egyszerre a létesítményben
  - e) A sorban állás elkerülése, vagy ha ez nem lehetséges, térbeli elhatárolás biztosítása a sorban álló vendégek között, például a padlón elhelyezett jelzések segítségével
  - f) 2 méteres térbeli távolság biztosítása az asztalok között
  - g) Megfelelő szellőzés biztosítása az étterem szellőztetésére vonatkozó iránymutatásokkal összhangban, mind az óránkénti légcserre, mind a kültéri levegő bevezetése tekintetében
  - h) Annak biztosítása, hogy a légkondicionáló rendszerek szűrőit a gyártó utasításainak megfelelően rendszeresen tisztítsák
  - i) Lehetőség szerint a levegő visszaforgatásának minimalizálása, ha a szellőztetéshez légkondicionált levegőt használnak
  - j) A gyakran megérintett felületek szokásos tisztítószerekkel való rendszeres tisztításának biztosítása
4. *Fitneszlétesítmények*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek biztosítása
  - b) Annak biztosítása, hogy az eszközöket – és különösen a megérintett felületeiket (például a rudakat) – minden egyes vendég általi használat után megtisztítsák, biztosítva ehhez a megfelelő tisztítóeszközöket
  - c) A vendégek közötti térbeli elhatárolás biztosítása
  - d) A belépés korlátozása a térbeli elhatárolás biztosítása érdekében
  - e) Az öltözők használatának kerülése, és a vendégek arra történő ösztönzése, hogy a szobájukban öltözzenek át
5. *Gyógyfürdők és fedett uszodák*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
  - b) Mivel a gyógyfürdőkezelések során nem kerülhető el a fizikai érintkezés, és nincs lehetőség a kezelést végző személy és a vendég közötti térbeli elhatárolásra, a kezelést végző személy és a vendég számára ajánlott a szájmazsk használata

- c) Az egyes kezelések előtt és után ajánlott a kézmosás vagy -fertőtlenítés
  - d) Az ilyen létesítmények rendszeres karbantartásának és környezeti tisztításának biztosítása
6. *Kültéri létesítmények (szabadtéri uszodák, strandok, játszóterek)*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
  - b) 2 méteres térbeli távolság biztosítása az asztalok, a napozóágyak, valamint a különböző tevékenységekben részt vevő és a medencében tartózkodó vendégek között
  - c) A közös szobában megszálló vendégek számára megengedett, hogy egy asztalnál üljenek, egy napozóágyat használjanak stb.
  - d) Az ilyen létesítmények rendszeres karbantartásának és környezeti tisztításának biztosítása
7. *Gyermekek számára kialakított beltéri szabadidős helyiségek (például szállodai bölcsődék)*
- a) Mivel a fizikai érintkezés nem kerülhető el, és a térbeli elhatárolás nem lehetséges, mérlegelni kell, hogy az ilyen létesítmények nyitva tarthatók-e
- Ha a létesítményeket nyitva tartják:
- b) Annak megfontolása, hogy a gyermekekkel foglalkozó személyzet szájmaszkot viseljen
  - c) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
  - d) Az egyes helyiségekben egy adott időpontban tartózkodó gyermekek számának korlátozása
  - e) A gyakran megérintett felületek, a játékok és a felszerelések szokásos tisztítószerrel való rendszeres tisztításának biztosítása
8. *Konferencia- és üléstermek*
- a) A résztvevők megengedett számával kapcsolatos helyi iránymutatásoknak a konferenciák és a megbeszélések szervezői általi betartása
  - b) Kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
  - c) A résztvevők közötti térbeli elhatárolás biztosítása az ECDC iránymutatásainak megfelelően
9. *Mosdók*
- a) A szappan és a víz, valamint az egyszer használatos papír kéztörölők vagy az automata kézszárítók folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása
10. *Felvonók*
- a) A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében annak kerülése, hogy a felvonókat olyan személyek használják együtt, akik nem közös szobában szállnak meg. A felvonók használata tekintetében elsőbbség biztosítása a mobilitásukban korlátozott és a poggyászt szállító személyeknek
  - b) A lépcsők használatának ösztönzése, ha az lehetséges és észszerű (például alacsonyabb épületekben)
  - c) A gyakran megérintett felületek (felvonógombok és kapaszkodók) rendszeres tisztításának biztosítása
  - d) A felvonó megfelelő szellőztetésének biztosítása a gyártó utasításainak és az építési előírásoknak megfelelően
11. *Veszélyeztetett vendégek*
- a) A veszélyeztetett vendégeknek kerülniük kell az olyan tevékenységekben való részvételt, ahol a térbeli elhatárolás nem garantálható folyamatosan, különösen ha az ilyen tevékenységek zárt térben zajlanak, ezenkívül szigorúan be kell tartaniuk a térbeli elhatárolódás és a kézhigiéncia szabályait. A veszélyeztetett vendégek további védelme érdekében megfontolandó a szobában való étkeztetés lehetősége
12. *Helyszíni rendezvények*
- a) A nagy résztvevői létszámú rendezvények (például koncertek) lemondásának megfontolása, valamint a résztvevők megengedett számával kapcsolatos nemzeti és helyi népegészségügyi ajánlások mindenkor szigorú betartása

További információk az alábbi dokumentumokban található

1. A fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések az egészségügyi ellátásban a Covid19-fertőzés gyanúja esetén: ideiglenes iránymutatás. Genf: Egészségügyi Világszervezet; 2020.
[https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125)
  2. Vízellátás, szennyvízelvezetés, higiénia és hulladékgazdálkodás a Covid19-járvány összefüggésében: ideiglenes iránymutatás. <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>
  3. Az ember Covid19 vírussal való megfertőződése miatti globális Covid19-megfigyelés: ideiglenes iránymutatás. Genf: Egészségügyi Világszervezet; 2020. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/surveillance-and-case-definitions>
  4. A koronavírus-betegség (Covid19) megfékezésével összefüggésben az egyének karantén alá helyezésére vonatkozó megfontolások: ideiglenes iránymutatás. Genf: Egészségügyi Világszervezet; 2020. [https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19))
-

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE**Covid19: Iránymutatás a közlekedési szolgáltatások és összeköttetések fokozatos helyreállításáról**

(2020/C 169/02)

I. Bevezetés

1. A Covid19-járvány jelentős hatást gyakorol az EU-n belüli közlekedésre és összeköttetésekre. A járvány megfékezését célzó intézkedések a szállítási tevékenység – különösen a személyszállítás – drámai csökkenését eredményezték ⁽¹⁾. A teherforgalom kevésbé volt érintett, részben a teherforgalom folyamatosságának biztosítására irányuló közös uniós erőfeszítéseknek köszönhetően, bár a gazdasági tevékenység visszaesése és az ellátási lánc zavarai miatt itt is csökkenés következett be.
2. A Bizottság iránymutatást adott ki a nem alapvető fontosságú utazások korlátozásáról ⁽²⁾, és intézkedéseket dolgozott ki a közlekedés területén, ezen belül a határigazgatási intézkedések alkalmazásáról ⁽³⁾, az áru fuvarozás számára biztosított zöld sávok végrehajtásáról ⁽⁴⁾, a légi áru fuvarozási műveletek megkönnyítéséről ⁽⁵⁾, valamint a tengerészekre, az utasokra és a hajók fedélzetén tartózkodó más személyekre vonatkozó intézkedésekről ⁽⁶⁾. A Bizottság iránymutatást nyújtott arra vonatkozóan, hogy az áruszállítás fenntartása mellett miként lehet a legjobban megvédeni a közlekedési dolgozókat és az utasokat.
3. Mindaddig, amíg a személyek mozgására vonatkozó korlátozások érvényben maradnak, és a korlátozások a teherforgalomra is hatással lehetnek, az áruk áramlására, a kritikus foglalkozást gyakorló munkavállalók szabad mozgására ⁽⁷⁾, az utasok és a személyzet átszállítására és hazaszállítására vonatkozó ezen intézkedéseket és ajánlásokat továbbra is következetesen és összehangoltan kell alkalmazni valamennyi tagállamban. A tagállamoknak továbbra is igénybe kell venniük a Covid19-re való uniós reagálás keretében a Bizottság által koordinált nemzeti közlekedési kapcsolattartó pontok hálózatát.
4. Mivel a népegészségügyi helyzet javulásnak indult, egyre fontosabb, hogy – a járványügyi feltételek által szabott korlátokon belül – a közlekedési szolgáltatások és összeköttetések fokozatosan helyreálljanak, mivel ezek az EU és a globális gazdaság kulcsfontosságú tényezői, valamint az uniós polgárok mindennapi életének alapvető elemei.
5. 2020. április 15-én az Európai Bizottság az Európai Tanács elnökével együttműködésben közös európai ütemtervet ⁽⁸⁾ terjesztett elő, amelyben ajánlásokat fogalmazott meg a Covid19 megfékezésére irányuló intézkedések megszüntetésére vonatkozóan. A közös európai ütemtervben bejelentették, hogy a Bizottság „részletesebb iránymutatást is elő fog terjeszteni arra vonatkozóan, hogy miként lehet a lehető leggyorsabban – amint azt az egészségügyi helyzet lehetővé teszi – fokozatosan helyreállítani a közlekedési szolgáltatásokat, az összeköttetést és a szabad mozgást, tekintettel a nyári szabadság alatti utazások megtervezésére is.”

⁽¹⁾ Április közepén az egy évvel ezelőtti állapothoz képest a légi forgalom mintegy 90 %-kal (Forrás: Eurocontrol), a távolsági vasúti személyszállítási szolgáltatás 85 %-kal, a regionális vasúti személyszállítási szolgáltatások (beleértve az elővárosi szolgáltatásokat is) -80 %-kal esett vissza, a nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatások szinte teljesen megszűntek (Forrás: CER); és több mint 90 %-os volt a csökkenés az üdülő- és személyszállító hajók esetében (Forrás: EMSA).

⁽²⁾ COM(2020) 115 final, COM(2020) 148 final, és C(2020) 2050 final (HL C 102I., 2020.3.30., 12. o.).

⁽³⁾ C(2020) 1753 final (HL C 86I., 2020.3.16., 1. o.).

⁽⁴⁾ C(2020) 1897 final (HL C 96I., 2020.3.24., 1. o.).

⁽⁵⁾ C(2020) 2010 final (HL C 100I., 2020.3.27., 1. o.).

⁽⁶⁾ C(2020) 3100 final (HL C 119I., 2020.4.14., 1. o.).

⁽⁷⁾ C(2020) 2051 final (HL C 102I., 2020.3.30., 12. o.).

⁽⁸⁾ A COVID19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemterv (HL L 126., 2020.4.17., 1. o.).

6. A legfontosabb prioritás továbbra is a polgárok, köztük a közlekedési dolgozók és az utasok egészségének védelme. Különös figyelmet kell szentelni a népesség kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjaira, köztük az idősekre és a krónikus betegséggel küzdőkre, magánéletük teljes mértékű tiszteletben tartása mellett. Ezért az egészség védelme érdekében, és azért, hogy a közlekedési rendszerek és szolgáltatások, valamint más kapcsolódó rendszerek (pl. a külső határokon történő határellenőrzés) képesek legyenek újra hozzáigazodni a magasabb áru- és utasforgalomhoz, az utazási és működési korlátozások enyhítésének fokozatosnak kell lennie. Mindezt a folyamatosan frissülő kommunikációs kampányokkal kell kiegészíteni annak garانتálása érdekében, hogy az utazó személyek a helyzet teljes fokú ismeretében és ezáltal az utazásra vonatkozó egészségügyi ajánlások követésével összefüggő egyéni felelősségük tudatában tudják megszervezni és lebonyolítani az utazásukat.
7. A közlekedési szolgáltatások és összeköttetések fokozatos helyreállítása teljes mértékben az utazási korlátozások tekintetében alkalmazott megközelítéstől, a járványügyi értékelésektől, valamint a szükséges egészségvédelmi és egészségügyi védelemmel és óvintézkedésekkel kapcsolatos orvosszakértői ajánlásoktól függ. A közlekedési szolgáltatások és összeköttetések fokozatos helyreállításáról szóló ezen uniós iránymutatásokat ezért az említett szakpolitikák sérelme nélkül, azokhoz teljes mértékbe igazodva és azokkal összhangban kell alkalmazni, méghozzá a közös európai ütemterv keretében.
8. Az iránymutatások közös keretet biztosítanak a közlekedési ágazatban működő hatóságok, érdekelt felek, szociális partnerek és vállalkozások támogatására az összeköttetések fokozatos helyreállítása során. Az összes közlekedési szolgáltatásra alkalmazandó általános elveket, valamint az egyes közlekedési módok jellemzőivel foglalkozó, realisztikus és gyakorlatias konkrét ajánlásokat egyaránt tartalmaznak. A Bizottság célja, hogy további iránymutatást nyújtson arra vonatkozóan, hogy a közlekedési dolgozók és az utasok egészségének védelme mellett miként lehet a lehető leggyorsabban – amint azt az egészségügyi helyzet lehetővé teszi – fokozatosan helyreállítani a közlekedési szolgáltatásokat, összeköttetéseket és a szabad mozgást. Az iránymutatásokat a tagállamokon belüli és a tagállamok közötti szállításra is alkalmazni kell. Figyelembe véve azonban a szállítás határokon átnyúló jellegét, ezeket az iránymutatásokat megfelelő módon alkalmazni kell a tagállamok és harmadik országok közötti szállítási szolgáltatásokra, amint azt a járványügyi helyzet lehetővé teszi.
9. A Covid19-járvány az egész EU-t érintette, de hatásai tagállamonként, régióként és területenként eltérőek. Annak érdekében, hogy minden érintett számára biztonságos körülmények között EU-szerte újra működjenek az összeköttetések, és visszaálljon a közlekedési szolgáltatásokba vetett közbizalom, a tagállamok, az uniós intézmények és az ügynökségek közötti szoros együttműködésre van szükség. Teljes mértékben kockázatmentes körülményeket semmilyen tevékenység, így az utazás esetében sem lehet megvalósítani, de a kockázatokat a járvány teljes időtartama alatt a lehető legkisebbre kell csökkenteni. Amíg nem kerül kifejlesztésre és nem áll széles körben rendelkezésre hatékony védőoltás, nem zárható ki a fertőzés második hulláma vagy egyes területek megfertőződése. Ezért megfelelő terveket kell kidolgozni az intézkedések szükség esetén történő esetleges újbóli bevezetésére.
10. Tekintettel a Covid19-járvány globális jellegére és a közlekedési szolgáltatások nemzetközi jellegére, az európai és a globális közlekedési rendszerek fokozatos, időben történő és biztonságos helyreállításához létre kell hozni az országok, régiók és területek között – így az uniós tagállamok, valamint az EU és harmadik országok között – a népegészségügyi helyzetek és a bevezetett intézkedések kölcsönös elfogadásának kereteit. Ezzel összefüggésben az uniós illetékes hatóságoknak a lehető legnagyobb mértékben együtt kell működniük a harmadik országokkal és a nemzetközi ágazati szervezetekkel^(*). Ezért az intézkedéseket a célkitűzéseik és hatásuk tekintetében a lehető legnagyobb mértékben össze kell hangolni, és egyenértékűként kell elfogadni.
11. Amint az a közös európai ütemtervben is szerepel, ezek az iránymutatások a nyári üdülési szezon és az ahhoz kapcsolódó utazások tervezése szempontjából is relevánsak. Az idegenforgalom az uniós gazdaság fontos ágazata, és elválaszthatatlanul kapcsolódik a közlekedéshez és az utazáshoz, mivel az idegenforgalom előfeltételét és alapvető motorját jelentő személyszállítási szolgáltatások rendelkezésre állására támaszkodik. Ezért a megfelelő összeköttetések kellő időben történő helyreállítása kulcsfontosságú lesz az idegenforgalom fokozatos helyreállításának lehetővé tétele szempontjából.

(*) Például a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet, a Közlekedési Közösség állandó titkársága stb.

II. A személyszállítás biztonságos és fokozatos helyreállításának elvei

a) Az összeköttetések helyreállításának általános elvei

12. Elsőbbséget élvez a közlekedési dolgozók és a az utasok egészségének védelmére irányuló arányos és hatékony intézkedések jelenlegi alkalmazásával párhuzamosan az összes közlekedési módot érintő szolgáltatások fokozatos helyreállítása. Ezeknek az intézkedéseknek összhangban kell állniuk a közös európai ütemtervben meghatározott általános kritériumokkal, elvekkkel és ajánlásokkal, különös tekintettel a járványügyi helyzetre és a határellenőrzésre vonatkozó szakpolitikákra, valamint a szabad mozgásra és utazásra vonatkozó korlátozásokra.
13. Ennek megfelelően a közlekedési műveleteket potenciálisan korlátozó intézkedéseket, valamint a védekező és megelőző egészségügyi intézkedéseket alkalmazási körük és időtartamuk tekintetében továbbra is a közegészség védelméhez szükséges mértékre kell korlátozni. Az arányosságon túl valamennyi korlátozó intézkedésnek kellően indokoltnak, átláthatónak, relevánsnak és a közlekedési módra jellemzőnek, továbbá megkülönböztetésmentesnek kell lennie és az egységes piacon egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani. A tagállamoknak állami támogatási szabályok és az uniós jog más elemei révén biztosítaniuk kell az ezen intézkedéseknek való megfelelést.
14. Az intézkedéseket folyamatosan nyomon kell követni, hogy azokat – adott esetben – újra lehessen értékelni és ki lehessen igazítani a vonatkozó szakvélemények és megfontolások figyelembevételével, hogy azok a népegészségügyi igények jelenlegi szintjével arányosak maradjanak. Az új és hatékonyabb megoldások elérhetővé válásával ezek alkalmazását prioritásként kell kezelni, hogy meg lehessen szüntetni a kevésbé hatékony, illetve több terhet jelentő intézkedéseket. Tiszteletben kell tartani a költséghatékonyság elvét. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy amennyiben a közlekedési dolgozók és utasok egészségének védelme szempontjából hasonló hatások eléréséhez több opció áll rendelkezésre, a legkevésbé költségeset kell előnyben részesíteni.
15. Az egységes piac teljes körű működésének, a határokon átnyúló közlekedési szolgáltatásnyújtásnak, az egészségügyi intézkedések teljes hatékonyságának, valamint a lakosság bizalmának védelméhez, illetve visszaállításához a tagállamoknak összehangolt és együttműködő módon kell intézkedéseket hozniuk. A tagállamoknak a Covid19-járvánnyal összefüggő utazási korlátozások feloldásával kapcsolatos döntéseiket a Bizottság belső határokra vonatkozó, 2020. május 13-i iránymutatása⁽¹⁰⁾ alapján kell meghozniuk. Ezekről az intézkedésekről értesíteniük kell a Bizottságot és a tagállamokat. A Bizottság kész arra, hogy a nemzeti kapcsolattartó pontokon keresztül ellássa a korlátozások feloldásának és a közlekedési szolgáltatások visszaállításának koordinálását.
16. Ehhez az EU-val szomszédos, valamint azoknál távolabbi országokkal is összehangolt megközelítésre van szükség. A koordinációs csatornák már most kiterjednek – például a Nyugat-Balkánon – a megfelelő nemzeti hatóságokra, amelyek szorosan együttműködnek a nemzeti közlekedési kapcsolattartó pontok uniós hálózatával. A közös cél a közlekedési szolgáltatásnyújtás és összeköttetések biztosítása.
17. A fent említett elvekkkel összhangban, miszerint az intézkedéseknek arányosnak és a közlekedési módra jellemzőnek kell lenniük, az Unión belül a közlekedési szolgáltatások lebénulásához vezető általános érvényű tiltó intézkedések helyett biztonságos mobilitási lehetőségeket kell feltárni. Példaképpen említhető a közlekedési csomópontok és járművek fokozott és rendszeres tisztítása, fertőtlenítése és megfelelő szellőztetése⁽¹¹⁾ az érintett közlekedési szolgáltatások teljes betiltása helyett. Ennek a megközelítésmódnak köszönhetően a kockázati forrásokra lehet koncentrálni és lehetővé lehet tenni a szokásos gazdasági és napi tevékenységekhez való fokozatos visszatérést. Ebben a tekintetben alapvető fontosságú az egészségügyi és közlekedési hatóságok, valamint a fő érintettek közötti szoros együttműködés.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye – COVID-19 – Út a szabad mozgás helyreállítására és a belső határellenőrzések megszüntetésére vonatkozó, fokozatos és összehangolt megközelítés kialakítása felé, 2020. május 13.

⁽¹¹⁾ Ebben a közleményben a „jármű” kifejezés az adott szövegkörnyezetnek megfelelően az összes járműtípusra vonatkozik, többek között a személygépkocsikra, teherautókra, autóbuszokra, vonatokra, légi járművekre, hajókra, csónakokra, kompokra stb.

18. Az ellátási láncok működőképességének biztosításához továbbra is garantálni kell az áruszállítást. A közös európai ütemterv szerint „az átmeneti szakaszban fokozni kell az áruk akadálytalan áramlásának fenntartására és az ellátási láncok biztosítására irányuló erőfeszítéseket.” A zöldsávós határátkelőknél jelenleg legfeljebb 15 percig tart az átlépés, mégis fokozatosan, összehangolt módon könnyíteni kell az ellenőrzéseken olyan bevált koordinációs csatornák segítségével, mint a Covid19-cel foglalkozó nemzeti közlekedési kapcsolattartó pontok és a politikai szintű integrált válságelhárítás (IPCR), hogy végső soron valamennyi áruszállító jármű és áru számára lehetővé váljon a belső határok átlépése a Covid19-járvánnyal kapcsolatos korlátozások bevezetését megelőző módon. A forgalom újbóli élénkülésével különös figyelmet kell majd fordítani a multimodális csomópontoknak – például a kikötőknek vagy konténertermináloknak – a zöld sávok támogatásában betöltött szerepére. Az ellátási láncok működésének biztosítása érdekében a lehető legjobban ki kell használni valamennyi közlekedési módot, beleértve a belvízi utakat és a vasúti árufuvarozást is. Biztosítani kell az alapvető feladatokat ellátó közlekedési dolgozók szabad és akadálytalan mozgását, és e célból fontolóra kell venni „gyorsító sávok” igénybevételét a közlekedési csomópontokban. A fokozatos átmenet során és a népegészségügyi hatóságok ajánlásait követve fokozatosan csökkenteni kell az egészségügyi ellenőrzéseket, fel kell oldani a szisztematikus karanténokat (amelyeket a tünetektől vagy a vizsgálati eredményektől függetlenül alkalmaznak), meg kell szüntetni a konvojokat, újra be lehet vezetni a járművezetési tilalmakat, amennyiben a forgalom zavartalansága megengedi, valamint 2020. május végét követően jobban össze kell hangolni és a feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozni a vezetési és pihenőidőre vonatkozó szabályoktól való további eltéréseket, hogy fokozatosan vissza lehessen állítani az egységes és könnyen végrehajtható uniós szabályokat.
19. Amint a népegészségügyi helyzet lehetővé teszi, fel kell oldani az egyéni közlekedésre (pl. személygépjárművekre, motorkerékpárokra vagy kerékpárokra) vonatkozó korlátozásokat. Az enyhébb korlátozások lehetővé teszik a mobilitás mielőbbi újraindítását, különösen helyi és regionális szinten (pl. lehetővé teszik az emberek számára, hogy messzebbre és gyorsabban utazzanak helyi szinten vagy egy tagállamon belül). E korlátozásoknak az egyéni közlekedés megkönnyítése érdekében történő feloldása továbbra is az egyes tagállamok által előírt vagy ajánlott széles körű elhatárolási és megelőzési intézkedésekkel összhangban kell, hogy történjen.
20. Ugyanakkor a biztonságos közösségi közlekedési lehetőségek rendelkezésre állását a korlátozások fokozatos feloldásával párhuzamosan fel kell gyorsítani annak érdekében, hogy valamennyi polgár számára gondoskodni lehessen mobilitási alternatívákról. Ezt olyan módon kell végrehajtani és kommunikálni, amely segít helyreállítani az utasok bizalmát a közösségi közlekedés biztonságos használatára iránt.
21. Biztosítani kell, hogy az azonos útvonalon egyenértékű szolgáltatásokat nyújtó szállítókra és közlekedési szolgáltatókra ugyanolyan intézkedések vonatkozzanak. A cél minden utas számára ugyanolyan szintű biztonság, átláthatóság és kiszámíthatóság garantálása, a hátrányos megkülönböztetés elkerülése és egyenlő versenyfeltételek biztosítása.
22. Annak érdekében, hogy az induláskor és érkezéskor alkalmazott intézkedések az összes közlekedési mód esetében hasonlóak legyenek, és ezáltal elkerülhető legyen, hogy az utazás túlzottan nehézkessé vagy akár lehetetlenné váljon, alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a kiindulási és érkezési ponton kölcsönösen elfogadják az egyenértékű, közös elveken alapuló intézkedéseket, amelyek mindegyike megfelelő módon csökkenti a vonatkozó egészségügyi kockázatokat. A tagállamok közötti és a nem uniós országokkal folytatott egyeztetéseknek ezt kell elősegíteniük.
23. A megbízhatóbb utazástervezés lehetővé tétele érdekében a szállítók és a szolgáltatók tájékoztatást nyújthatnának az egyes csatlakozások vagy idősávok átlagos kihasználtságáról. Ez a helyfoglalás nélküli szolgáltatások és a helyi tömegközlekedés esetében különösen fontos lesz. Az ilyen információkat online vagy külön e célra kifejlesztett mobilalkalmazásokon keresztül lehet elérhetővé tenni.
24. A városi mobilitás újragondolása keretében számos tagállamban, régióban és városban tervezik például a járdák és kerékpárutak kibővítését, a menetrendek kiigazítását, valamint az utasforgalom irányítására és a zsúfoltság elkerülésére szolgáló innovatív technológiák kifejlesztését. A Bizottság ösztönzi és támogatja olyan új városi mobilitási megoldások és intézkedések kidolgozását és végrehajtását, amelyek biztonságos módon segítik az aktív, közösségi és megosztott mobilitást, és növelik a polgárok körében a bizalmat.
25. Szükség esetén egyértelmű szabályokat kell életbe léptetni a szállítók és a közlekedési szolgáltatók jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan, például hogy a szállítók felelősek-e a térbeli elhatárolás biztosításáért, vagy hogy megtagadják-e egy közlekedési csomópont vagy jármű igénybevételét maszkviselés elmulasztása vagy bizonyos maximális utaslétszám túllépése esetén. Egyértelműen meg kell határozni azt a jogi keretet, amely felhatalmazza őket ilyen intézkedések bevezetésére.

b) *A közlekedési dolgozók védelme*

26. A válság során az összes közlekedési mód dolgozói – a saját egészségüket és jóllétüket fenyegető fokozott kockázat ellenére is – kulcsszerepet játszottak az áruk célba juttatása, az ellátási láncok működésének támogatása, az uniós polgárok hazaszállítása, valamint az alapvető feladatokat ellátó munkavállalók munkahelyre való eljuttatása terén. Tevékenységük folyamatos és biztonságos folytatásának biztosítása érdekében a közlekedési csomópontoknak, szolgáltatóknak és szállítóknak – a szociális partnerekkel egyeztetve – üzletmenet-folytonossági elveket kell alkalmazniuk. Ennek értelmében a közlekedési dolgozókkal megfelelő konzultációkat kell folytatni, el kell látni őket a megfelelő eszközökkel és megfelelően ki kell képezni, illetve fel kell készíteni őket feladataik oly módon történő ellátására, hogy közben minimálisra csökkenjenek a saját és családjuk egészségét, valamint a munkatársaik és utasaik egészségét érintő kockázatok. Tájékoztatni kell őket például a védőeszközök megfelelő használatáról, a higiénia biztosításának módjáról és arról is, hogy miként tudják minimalizálni a szükségtelen érintkezéseket, valamint – amennyire lehetséges – észlelni a lehetséges fertőzéseket.
27. Azoknak a közlekedési dolgozóknak, akiknek munkájuk jellegéből adódóan szoros kapcsolatba kell kerülniük másokkal (pl. a repülőgépek személyzete, repülőtéri és kikötői biztonsági és védelmi ellenőrző személyzet, jegyellenőrök, autóbusz- és kisteherautó-vezetők, a személyszállító hajók személyzete, révkalauzok, az utasoknak – köztük a fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű személyeknek – segítséget nyújtó személyzet), a munkáltatójuktól megfelelő szintű egyéni védőfelszerelést kell kapniuk az alább leírtak szerint. Gondoskodni kell az ilyen felszerelések szükség szerinti, rendszeres cseréjéről és biztonságos ártalmatlanításáról. Az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség általános iránymutatásokat adott ki a munkáltatóknak a munkahelyek Covid19 utáni újraindításáról, amelyek hasznos információkat tartalmaznak egyes ágazatok, köztük a közlekedési ágazat tekintetében ⁽¹²⁾.

c) *Az utasok védelme*

28. Valamennyi közösségi személyszállítási mód esetében észszerű intézkedéseket kell hozni a közlekedési dolgozók és az utasok, illetve az egyes utasok közötti érintkezések korlátozására. Ahol lehetséges, az utasok térbeli elhatárolásáról mindaddig gondoskodni kell, amíg azt az általános egészségügyi helyzet megköveteli. A fertőzések kockázatát csökkentő egyéb intézkedéseket is alkalmazni kell, például:
- a) A közlekedési dolgozóknak egyéni védőeszközöket (maszkot, kesztyűt stb.) kell viselniük.
  - b) Lehetőség szerint csökkenteni kell a közösségi közlekedési eszközökben és a várakozási zónákban egy időben tartózkodó utasok számát (az ilyen, alacsonyabb kapacitású közlekedési szolgáltatások működtetését megfelelően támogatni lehetne az életképesség fenntartása érdekében, például az alkalmazandó uniós szabályokkal ⁽¹³⁾ összhangban álló ideiglenes közszolgáltatási kötelezettségek révén).
  - c) Meg kell tartani a védőkorlátokat, vagy újakat kell elhelyezni a csomópontokban és a járművekben (pl. a járművezetők körül, a jegyárusító vagy -ellenőrző pultoknál).
  - d) Külön sávokat kell kialakítani vagy egyéb módon kell az utasforgalmat külön utakra terelni a közlekedési csomópontokban (pl. kikötők, repülőterek, vasútállomások, buszmegállók, kompállomások, városi tömegközlekedési csomópontok stb.).
  - e) A csomópontokból el kell távolítani a zsúfoltságot okozó berendezési tárgyakat (pl. padok, asztalok), vagy legalább úgy kell elhelyezni őket, hogy lehetővé tegyék a megfelelő távolság tartását.
  - f) Egyértelmű módon meg kell jeleníteni az ajánlott viselkedésre (pl. gyakori kézmosás vagy -fertőtlenítés, megfelelő távolság tartása), illetve az adott közlekedési csomópont, illetve mód esetében érvényes konkrét intézkedésekre vonatkozó, mindenki számára hozzáférhető információkat.

⁽¹²⁾ COVID19: munkahelyekre vonatkozó iránymutatás és COVID19: Visszatérés a munkahelyre – A munkahelyek átalakítása és a munkavállalók védelme, https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2007.12.3., 1. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 1008/2008/EK rendelete (2008. szeptember 24.) a Közösségekben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról (HL L 293., 2008.10.31., 3. o.). A Tanács 3577/92/EGK rendelete (1992. december 7.) a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról (HL L 364., 1992.12.12., 7. o.).

- g) Megfelelő intézkedésekre van szükség a beszállásnál és a biztonsági ellenőrzéseknél (pl. az utasok nem az első ajtón szállnak fel vagy hagyják el a buszokat, az ajtók alapértelmezés szerint kinyílnak, a tálcákat fertőtlenítik), és egyéb intézkedésekkel kell segíteni az érintkezések minimálisra csökkentését (pl. rövid kompjaratok esetében az utasok az autóban vagy a teherautóban maradnak, ha az általános biztonság megfelelően biztosítható).
- h) A fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképessegű személyek, valamint az idösek szállításának elsőbbséget kell élveznie. Azoknak a közlekedési dolgozóknak, akik az utasok jogaira vonatkozó uniós szabályokkal összhangban fogyatékossgal élöknek, csökkent mozgásképessegű személyeknek vagy idöseknek nyújtanak segítséget, biztosítani kell a szükséges egyéni védöeszközöket.
29. Az utasoknak a közlekedési csomópontokban és a közösségi közlekedéshez használt járműveken szájmaszkot kell viselniük, különösen ha a térbeli elhatárolás nem mindig valósítható meg ⁽¹⁴⁾. Jól látható helyen az utasok számára hozzáférhető tájékoztató anyagokat kell elhelyezni a biztonságos viselkedésről (távolságtartás, kézmosás stb.). Az ilyen helyeken előforduló fertözések kezelésére vonatkozóan protokollokat kell kidolgozni, és azokat világosan ismertetni kell a közlekedési dolgozókkal, illetve könnyen hozzáférhetővé kell tenni az utasok számára.
30. Ahol nehezebb biztosítani a térbeli elhatárolást, olyan kiegészítő biztosítékokat és intézkedéseket kell bevezetni, amelyek azonos szintű védelmet eredményeznek. Emellett olyankor, amikor az úti cél többféle alternatív módon is elérhető, azokat a lehetőségeket kell előnyben részesíteni, amelyek esetében – a népegészségügyi hatóságok ajánlásaival összhangban – megfelelően biztosítható a térbeli elhatárolás.
31. Prioritásként kell kezelni a fertözések kockázatának csökkentését a csomópontokban és a járművekben az összes közlekedési mód esetében. Valamennyi közlekedési mód közlekedési csomópontjaiban és járműveiben alaposabb és rendszeres takarítást és fertötlenítést kell végezni. A közlekedési csomópontokban és járművekben fertötlenítő gélt kell elhelyezni.
32. A közlekedési csomópontokban olyan létesítményeket és protokollokat kell kialakítani, amelyek lehetővé teszik azon személyek azonnali és további megfelelő intézkedések meghozataláig tartó elkülönítését, akiknél felmerül a Covid19-fertözés gyanúja. E célból biztonságos zónákat kell kialakítani és kijelölni, és gondoskodni kell megfelelő védöeszközökkel rendelkező, képzett személyzetről. A meglévő egészségügyi létesítményeket és az egészségügyi személyzetet (pl. a repülöttereken, kikötökben vagy a hajók fedélzetén) meg kell erősíteni annak érdekében, hogy a korlátozások feloldása után kezelni tudják a növekvö utasforgalmat.
33. Az elektronikus jegyértékesítést és helyfoglalási szolgáltatásokat kell előnyben részesíteni annak érdekében, hogy bizonyos területeken (pl. a jegyautomatáknál és -értékesítési pontoknál) minél kevesebb utas csoportosuljon, és könnyebben ellenörizni lehessen a létszámkorlátok betartását, ugyanakkor biztosítani kell a jegyvásárlás lehetőségét azon személyek számára is, akiknek nincs hozzáférésük elektronikus eszközökhöz, vagy azokat nem tudják használni. Amennyire lehetséges, fizikai kontaktusoktól mentes környezetet kell előnyben részesíteni.
34. Az egyéb áruk – például élelmiszerek és italok – értékesítése korlátozások alá eshet a járműveken. A fertözések kockázatának csökkentése érdekében a csomópontokban működö kiskereskedelmi egységek, például a vámmentes üzletek üzemeltetőinek megfelelő intézkedéseket kell hozniuk, például: az utasforgalmat úgy kell irányítani, hogy biztosítható legyen a távolságtartás (például padlójelzések használatával, a kialakítás optimalizálásával, szükség esetén az ügyfelek számának korlátozásával); a helyszíneket, berendezéseket és árukat rendszeresen tisztítani és fertötleníteni kell; korlátokat kell állítani az ügyfelek és a kiskereskedelmi egység személyzete közé a fizetési pontokon; megfelelő számú kézfertötlenítö állomásokat kell elhelyezni a kiskereskedelmi egység egész területén, és meg kell követelni a használatukat, különösen a bejáratoknál és a kijáratoknál; az ügyfeleket jól látható módon tájékoztatni kell a megfelelő biztonságos magatartásról; gondoskodni kell arról is, hogy a kiskereskedelmi egység személyzete megfelelő képzettséggel és eszközökkel rendelkezzen az ügyfelek és az áruk kezeléséhez, az egészségügyi hatóságoknak a Covid19-járvány során tanúsítandó biztonságos magatartásra vonatkozó iránymutatásának megfelelően.

⁽¹⁴⁾ „Szájmaszk”: általános kifejezés, amely alatt orvosi és nem orvosi maszkok is érthetök. Az ECDC szerint a különbözö textíliákból készült, nem orvosi szájmaszkok használata is fontolóra vehető, különösen amikor – ellátási problémák miatt – az orvosi szájmaszkokat elsősorban az egészségügyi dolgozók egyéni védöeszközöként szükséges használni. (<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>). A nemzeti egészségügyi/biztonsági hatóságok feladata lesz, hogy a különbözö közlekedési módokban érdekelt felekkel folytatott megbeszéléseik során pontosítsák a részleteket, az adott ország járványügyi kockázata, a rendelkezésre álló maszkkészletek és egyéb megfontolások alapján. Egyes közlekedési dolgozók, illetve utasok különbözö szintű kockázatoknak lehetnek kitéve.

35. A fertőzés kockázatának csökkentését célzó egyéb intézkedések mellett az utasok önkéntes alapon – például mobilalkalmazások használatával – a fertőzöttel való érintkezés nyomon követését célzó (kontaktkövetési) és figyelmeztető intézkedéseket alkalmazhatnak a fertőzési láncok felderítésére és megszakítására, valamint a továbbadás kockázatának csökkentésére mindaddig, amíg a terjedés kockázata fennáll. A közlekedési szolgáltatásokhoz való hozzáférést nem szabad kontaktkövető alkalmazások használatához kötni. A közlekedés határokon átnyúló jellege miatt fontos biztosítani az ilyen intézkedések interoperabilitását és kölcsönös elfogadását. Amennyiben alkalmazásra kerülnek, a kontaktkövetési intézkedéseket szigorúan a Covid19-járvány kezelésének céljaira kell korlátozni, és a Covid19 elleni uniós küzdelem keretében a fertőzöttel való érintkezés nyomon követésének támogatása érdekében az e-egészségügyi hálózat mobilalkalmazásokra vonatkozó közös uniós eszköztárával⁽¹⁵⁾, az alkalmazásokra vonatkozó bizottsági iránymutatással⁽¹⁶⁾ és az Európai Adatvédelmi Testület iránymutatásaival⁽¹⁷⁾ összhangban kell kialakítani, a legmagasabb szintű adatvédelem biztosításával.
36. A szállítóknak és a közlekedési szolgáltatóknak külön protokollokkal kell rendelkezniük arra az esetre, ha az utasok megbetegszenek vagy Covid19-tüneteket mutatnak utazás közben, illetve közvetlenül utazás vagy egy közlekedési csomópontban való tartózkodás után. Az ilyen protokolloknak tartalmazniuk kell a tüneteket mutató utasok számára egyértelműen kijelölt biztonságos területeket, a más utasokkal és közlekedési dolgozókkal való érintkezésük minimalizálásának módjára vonatkozó konkrét lépéseket, a más utasokkal és közlekedési dolgozókkal való érintkezésükre vonatkozó valamennyi lényeges információ begyűjtésének és elemzésének módját stb. A helyfoglalással történő utazások esetében ki kell térni a közelükben tartózkodó utasok azonosításának és riasztásának lehetőségére is.

d) *További teendők*

37. Amíg nem létezik védőoltás, a közlekedési szolgáltatások és összeköttetések megszokott szintjének visszaállításához az alábbiak rugalmas kombinációjára van szükség: megfelelő egyéni védőeszközök fokozott használata, megfelelő és biztonságos szellőztetés, lehetőleg kültéri levegő használatával, kerülve kizárólag a beltéri levegő keringetését, az önkéntes alapú kontaktuskövetési és fertőtlenítési kapacitás növelése.
38. Közép-/hosszú távon ajánlott folyamatosan nyomon követni, értékelni és megfelelő időközönként felülvizsgálni a Covid19-járvány során bevezetett összes rendkívüli intézkedést, hacsak a járványügyi helyzet szükségessé nem teszi a kiterjesztésüket, vagy ezek az intézkedések előnyösnek nem bizonyulnak a közlekedési rendszerek és a hatékonyság javítása szempontjából.
39. A járvány megfékezésére irányuló intézkedések folyamatban lévő alkalmazása, illetve enyhítése, valamint a közlekedési szolgáltatások és összeköttetések fokozatos helyreállítása nem vezethet – még átmenetileg sem – a magas szintű uniós biztonsági és védelmi előírások enyhítéséhez a közlekedés területén, például a közlekedési dolgozók egészségét és biztonságát illetően. El kell kerülni, hogy a Covid19-járvány miatt felmerülő nehézségeket további közlekedésbiztonsági problémák tetézzék.

III. Gyakorlati iránymutatás a Covid19-járvánnyal összefüggésben a közlekedési módtól függetlenül biztonságos személyszállítás biztosítására irányuló konkrét intézkedésekről

a) *Horizontális ajánlások*

40. A Covid19-cel kapcsolatos korlátozások feloldása és az azt követő helyreállítás során a fent említett elveknek kell vezérelniük az EU-n belüli személyszállítás fokozatos újraindítását, majd kiterjesztését valamennyi közlekedési mód tekintetében. Ezeknek a közös elveknek elő kell segíteniük az alkalmazott intézkedések kölcsönös elfogadását az EU-n belül, de a nem uniós országokkal is, a közlekedési szolgáltatások hatékony folytatásának lehetővé tétele érdekében. Az előző szakaszban említettek értelmében néhány elvet és intézkedést az összes közlekedési mód csomópontjaiban és járműveiben alkalmazni kell, az egyes közlekedési módokra jellemző körülményeket, szükségleteket és megvalósíthatóságot figyelembe vevő egyedi kiigazításokkal.
41. Íme néhány a több területet érintő, horizontális intézkedések közül:
- a) Előfordulhat, hogy legalább a korlátozások kezdeti enyhítése során bizonyos közlekedési módok esetében csökkenteni kell az utasok számát a térbeli elhatárolásukra vonatkozó követelmények megfelelő betartása érdekében.

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_hu.pdf

⁽¹⁶⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás az adatvédelemmel összefüggésben a COVID19-világjárvány elleni küzdelmet támogató alkalmazásokról (HL C 124I, 2020.4.17., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_hu

- b) A kontaktkövető alkalmazások önkéntes használatát a kockázatcsökkentés további szintjének kell tekinteni.
  - c) A közlekedési dolgozókat egyéni védőeszközökkel kell felszerelni, és lehetőség szerint korlátokkal kell elválasztani az utasoktól.
  - d) A csomópontokat és a járműveket rendszeresen takarítani és fertőtleníteni kell, és növelni kell a hulladékszállítás gyakoriságát.
  - e) Minden esetben kézfertőtlenítő állomásokat kell elhelyezni, és lehetőség szerint elő kell írni a használatukat.
  - f) Alaposabb szellőztetésről, levegőszűrésről kell gondoskodni, lehetőség szerint természetes levegő használatával.
  - g) Az utasoknak maszkot kell viselniük, különösen akkor, ha a térbeli elhatárolási intézkedéseket nem lehet mindenkor maradéktalanul betartani.
  - h) A jegyeket és az információkat elektronikus úton és automatikusan elérhetővé kell tenni. Határozottan elő kell mozdítani és prioritásként kell kezelni az elektronikus jegyelővételi lehetőséget, valamint a korszerű utasfelvételi, helyfoglalási és regisztrációs eljárásokat.
  - i) Az utasfelvételt, valamint a csomagok be- és kirakodását a zsúfoltság elkerülésével kell megszervezni.
  - j) A fedélzeti szolgáltatások és étkezések előrendelését lehetőség szerint már a foglaláskor lehetővé kell tenni a személyzet és az utasok közötti kontaktusok csökkentése érdekében.
  - k) A bevezetett biztonságos viselkedési eljárásokra valamint az utasok számára előírt védőeszközökre vonatkozó információkat jól látható módon fel kell tüntetni a csomópontokon és a járműveken, és minden utazás előtt elérhetővé kell tenni.
42. A különböző közlekedési módok területén tevékenységet végző érdekelt szervezeteknek, szállítóknak és közlekedési szolgáltatóknak olyan megfelelő intézkedéseket kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk, amelyek figyelembe veszik az egyes közlekedési módok sajátosságait. Ezen intézkedéseknek összhangban kell lenniük az ebben az iránymutatásban meghatározott általános és közlekedésmód-specifikus elvekkel és ajánlásokkal. Az említett intézkedéseket folyamatosan felül kell vizsgálni, és szükség esetén ki kell igazítani annak biztosítása érdekében, hogy hatékonyan védjék a közlekedési dolgozókat és az utasok egészségét.
43. Emellett gondoskodni kell az egyes közlekedési módok sajátosságait és szükségleteit szem előtt tartó alábbi intézkedések végrehajtásáról és alkalmazásáról:
- b) *Légi közlekedés*
44. A légi közlekedés hosszú múltra tekint vissza a biztonsági és védelmi kockázatkezelés terén, és szigorúan ellenőrzött környezetben működik. A válságból való kilábaláshoz feltétlenül vissza kell nyerni az utasok bizalmát, hogy a légi közlekedésre ismét mint biztonságos közlekedési módra tekintsenek. Ehhez elengedhetetlen, hogy a légi közlekedésben és az egészségügyben érdekelt felek széles körben egyeztessenek a hatályos intézkedésekről, valamint arról, hogy ezek az intézkedések hogyan enyhítik a kockázatokat. A légiközlekedési ágazatnak gondoskodnia kell arról, hogy az intézkedések mindig jól láthatók és összehangoltak legyenek, és az utasok tudomására hozzák őket.
45. A Covid19 terjedési kockázatának csökkentéséhez ugyanazokat az elveket kell követni, mint a biztonsági és védelmi kockázatok kezelése során, ideértve az előírásoknak való megfelelés nyomon követését, az intézkedések hatékonyságának rendszeres időközönkénti felülvizsgálatát, valamint az intézkedéseknek a változó igényekhez és a fejlett módszerekhez és technológiákhoz való hozzáigazítását – nem feledkezve meg arról, hogy a repülőterek és a légitársaságok nem jogosultak egészségügyi szolgáltatások nyújtására, például az utasok egészségügyi átvilágításával kapcsolatos döntések meghozatalára, amely az illetékes hatóságok feladata.
46. Annak érdekében, hogy az induláskor és érkezéskor alkalmazott intézkedések összehasonlíthatók legyenek, és az utazás ne váljon túlzottan nehézkessé vagy akár lehetetlenné, nagyon fontos gondoskodni arról, hogy a kiindulási és érkezési ponton kölcsönösen elfogadják az egyenértékű, közös elveken alapuló intézkedéseket, amelyek mindegyike megfelelő módon csökkenti a vonatkozó egészségügyi kockázatokat. Ennek megkönnyítése érdekében célszerű konkrét kritériumokat kidolgozni, amelyek egy nemzetközileg elismert megközelítés alapjául szolgálnak. Az egységes normák, valamint az intézkedések és azok elfogadása tekintetében tanúsított kölcsönösség – az EU-n belül és világviszonylatban is – alapvető szerepet játszhatnak a légi közlekedés működtetésében. Ezért nagyon fontos szoros együttműködést folytatni a nem uniós országokkal és a nemzetközi partnerekkel, többek között a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezettel (ICAO).

47. A Bizottsággal, az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal (ECDC) és az illetékes hatóságokkal együttműködve az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége (EASA) az elkövetkező hetekben technikai operatív iránymutatásokat fog előterjeszteni, hogy segítséget nyújtson a különböző megközelítések összehangolásához, illetve a nemzeti légiközlekedési hatóságoknak, légitársaságoknak, repülőtereknek és a légi közlekedésben érdekelt egyéb feleknek. Ezek a technikai operatív iránymutatások figyelembe fogják venni az európai légiközlekedési rendszer biztonságának szavatolása érdekében kidolgozott biztonságirányítási elveket, és lefektetik annak a légiközlekedési egészségvédelmi protokollnak az alapjait, amelynek alkalmazását az egész EU-ban javasolni fogják.
48. A protokollban a következő intézkedéseknek kell szerepelniük:
- a szellőztetés megerősítése, kórházi minőségű levegőszűrés és függőleges levegőáramoltatás;
  - a fertőzési kockázat korlátozása az utazás egész időtartama alatt (pl. az utasok koncentrációjának elkerülése, a fedélzeti kontaktusok korlátozása, az ülések technikai szempontból legmegfelelőbb kiosztása, valamint az elektronikus dokumentumok és fizetési módok előnyben részesítése);
  - a fedélzeti mozgás csökkentése (pl. kevesebb fedélzeti csomag engedélyezése, kevesebb érintkezés a személyzet tagjaival);
  - az utasok mozgásának megfelelő irányítása (pl. a korai repülőterre érkezésre vonatkozó tanácsok); az elektronikusan/önállóan végzett utasfelvétel előnyben részesítése; a térbeli elhatárolás biztosítása és az érintkezések minimalizálása a csomagfelvételnél, a biztonsági és a határellenőrzési pontokon, a beszállásnál és a csomagkiadásnál); az utasok számára már az utazás előtt hozzáférhető tájékoztatás biztosítása a repülőtéri folyamatokról.
49. A közeljövőben elkészülő EASA/ECDC technikai operatív iránymutatások az illetékes nemzeti hatóságokkal szoros együttműködésben további enyhítő intézkedéseket fognak meghatározni azzal a céllal, hogy EU-szerte koherens intézkedéseket vezessenek be a légi járatok üzemeltetésére vonatkozóan.
- c) *Közúti közlekedés*
50. Az átterjedés kockázatának az úthasználók körében való korlátozása céljából a terminálok, a (például az autópályák menti) pihenőhelyek, a fedett parkolóhelyek, az üzemanyagtöltő és töltőállomások valamennyi részén magas szintű higiénit kell biztosítani, beleértve a rendszeres tisztítást és fertőtlenítést is. Az állomásokon meg kell valósítani az utasforgalomáramlás-szervezést. Amennyiben a megfelelő népegészségügyi szint nem biztosítható, meg kell fontolni egyes megállókat vagy állomások bezárását.
51. Autóbuszsal való közlekedés: Az autóbuszokkal történő utazás fokozatos újraindításához olyan megfelelő intézkedésekre lesz szükség, amelyek különbséget tesznek a regionális és a távolsági járatok között. Különösen a nemzetközi autóbusz-szolgáltatások esetében a hatékonyság érdekében össze kell hangolni a megközelítésmódokat a tagállamok és az üzemeltetők között. Biztonságos üzemeltetési gyakorlatokat kell bevezetni, például a hátsó ajtón történő beszállást, és a szellőztetéshez a lehető legnagyobb mértékben légkondicionálás helyett ablakok használatát. Emellett a lehetőségekhez mérten optimalizálni kell az ülőhelyeket (pl. a családok együtt ülhetnek, míg a nem együtt utazó személyeket nem szabad egymás mellé ültetni). Minibuszokban az utasok csak akkor ülhetnek a járművezető mellett, ha a fizikai elkülönítésre nincs mód. A menetrend szerinti buszjáratok üzemeltetői számára lehetővé kell tenni, hogy a nemzeti korlátozásoktól függően fokozatosan átalakítsák a hálózatot. Ennek megkönnyítése érdekében a tagállamoknak egyszerűsített és gyors eljárásokat kell bevezetniük abból a célból, hogy az üzemeltetők a közlekedési dolgozók egészségének és biztonságának veszélyeztetése nélkül gyorsan kiigazíthassák szolgáltatásaikat. Amennyiben lehetséges, korlátozni kell a személyzetnek az utasok poggyászával való érintkezését, és az utasoknak kell elvégezniük saját poggyászuk beszállását.
52. Igény szerinti, személygépkocsival/kisteherautóval (taxival, személyszállítási szolgáltatásra használt magángépjárművel) történő közlekedés: A taxival és a magángépjárművel nyújtott személyszállítási szolgáltatások nagyrészt folytatódtak a járművezetőkre vonatkozó egyedi védelmi intézkedések, valamint annak a korlátozásnak az alkalmazásával, hogy egyszerre csak egy utas vagy egy közös háztartásban élő több személy utazhat. E szolgáltatásoknak továbbra is különleges higiéniai és kockázatsökkentő intézkedések alkalmazásával kell működniük. A vállalatoknak védőmaszkokkal és fertőtlenítőszerekkel kell ellátniuk a járművezetőket. A jármű belsejét a lehető leggyakrabban fertőtleníteni kell. A taxik és a személyszállítási szolgáltatásra használt magángépjárművek vezetőinek kerülniük kell az utasokkal való fizikai érintkezést, és mindig előnyben kell részesíteni az elektronikus fizetést. A vállalatoknak fizikai elválasztó elemeket (pl. műanyag függönyöket vagy korlátokat) kell biztosítaniuk a járművezetők számára az utasokkal való érintkezés korlátozása érdekében. Az utasok csak akkor ülhetnek a járművezető mellett, ha a fizikai elkülönítésre nincs mód. A vállalkozásoknak az utazás előtt meg kell osztaniuk a vonatkozó információkat az utasokkal.

d) Vasúti közlekedés

53. Ahhoz, hogy a személyszállítás újraindulhasson, fontos biztosítani az utasokat arról, hogy a közösségi közlekedés biztonságos. Az intézkedésekről megfelelő tájékoztatást kell nyújtani, és azoknak láthatónak és hatékonyak kell lenniük. Különösen a nemzetközi vasúti szolgáltatások esetében a hatékonyság érdekében össze kell hangolni az intézkedéseket a tagállamok és az üzemeltetők között. A vasúti ágazati szövetségek és munkavállalói szervezetek közös szabályok kialakításán dolgoznak.
54. Tekintettel a naponta szállított utasok nagy számára és a kiszolgált állomások számára, a közegészség védelme érdekében a biztonságos magatartásra vonatkozó általános szabályok betartása – különösen a megfelelő távolságtartás – az egyes utasok gondosságától és felelősségérzetétől is függ. Véletlenszerű ellenőrzésekkel kell biztosítani a szabályok megfelelő mértékű betartását.
55. Mivel a vasutak a Covid19-járvány teljes ideje alatt tovább működtek, már számos intézkedés van érvényben, amelyeket fenn lehet tartani és szükség esetén ki lehet igazítani:
- a) Szükség esetén távolságtartási kötelezettségeket kell alkalmazni a vonatokon, különösen addig, amíg az utasok száma viszonylag alacsony. A távolságtartás lehetővé tétele érdekében szükség esetén növelni kell a vonatok gyakoriságát és kapacitását az utassűrűség csökkentése érdekében.
  - b) A vasúttársaságoknak kötelező helyfoglalást kell bevezetniük a távolsági és regionális vonatokon, az utasok nevének/indulási helyének és érkezési helyének a megjelölésével. Alternatív megoldásként és különösen a rövid távon közlekedő vonatok esetében elő kell írni, hogy az utasoknak – a közös háztartásban élő utasok kivételével – üresen kell hagyni egymás között üléseket.
  - c) A kapacitás kezelése érdekében a vasúttársaságoknak az ingázó és az elővárosi vonatokon rendelkezésre álló fedélzeti utasszámláló rendszereket kell alkalmazniuk (tömegalapú, az ajtók melletti területeken lévő lépcsőkbe épített, valamint olyan CCTV számoló algoritmusok, amelyek nem teszik lehetővé az egyének azonosítását). A menetrendkészítés és a menetvonalak elosztása rugalmas kiigazítást igényelhet, beleértve a kapacitás oly módon történő koordinált optimalizálását, hogy az tükrözze a keresletet és az utassűrűség csökkentésének szükségességét.
  - d) Az állomásokon meg kell valósítani az utasforgalomáramlás-szervezést. Amennyiben a megfelelő népegészségügyi szint nem biztosítható, meg kell fontolni egyes megállók vagy állomások bezárását.
  - e) A tömeges vasúthasználat elkerülése érdekében kiigazított árakkal vagy a külvárosi vonatok esetében a rugalmas munkaidővel és hasonló eszközökkel kell ösztönözni a csúcsidőszakon kívüli utazást.
  - f) Az ajtókat minden egyes állomáson automatikusan vagy a vezető általi távirányítással ki kell nyitni, hogy az utasoknak ne kelljen megérinteniük az ajtófogantyúkat és gombokat.
56. A vasúti műveletek és a közös biztonsági módszerek terén releváns szakértelemmel rendelkező Európai Vasúti Ügynökség (ERA), valamint (a hatóságokra, az üzemeltetőkre és a gyártókra kiterjedő) kommunikációs csatornák kiterjedt hálózata készen áll arra, hogy kulcsszerepet játsszon a bevált gyakorlatok megosztásában. A Shift2Rail közös vállalkozás már vizsgálja az anonimizált, összesített adatokon alapuló alkalmazások kifejlesztésének támogatási lehetőségeit ⁽¹⁸⁾ az állomások zsúfoltságának megértésére céljából, ami a tömegközlekedés számára is előnyös lehet.

e) Vízi közlekedés

57. A vízi személyszállítás jelentősen visszaesett. Mind az utasok, mind a személyzet bizalmának helyreállításához népegészségügyi intézkedésekre lesz szükség. Az intézkedéseket a hajó típusához, valamint az út jellegzetességeihez és hosszához kell igazítani, ami jelentősen eltérhet a vízi ágazatban. Szükség lehet a hajók és az utak számának növelésére, különösen azokban az esetekben, amikor a komppal történő közlekedés alapvető fontosságú a távoli területekkel és szigetekkel való összeköttetések szempontjából.

⁽¹⁸⁾ A Bizottság (EU) 2020/518 ajánlása (2020. április 8.) a COVID-19-válság leküzdéséhez és az abból való kilábaláshoz szükséges technológia és adatok, különösen a mobilalkalmazások és az anonimizált mobilitási adatok használatára szolgáló közös uniós eszköztárról (HL L 114., 2020.4.14., 7. o.).

58. A tengeri szállítási ágazatban dolgozóakra vonatkozó intézkedéseket a hajók fedélzetén tartózkodó személyek egészségének védelmével foglalkozó iránymutatások⁽¹⁹⁾ részletezik. A munkavállalóknak – beleértve a hajók fedélzetén és a kikötőkben dolgozókat is – munkájuk során mindenkor hozzá kell férniük az egyéni védőeszközökhöz⁽²⁰⁾ és a megfelelő orvosi ellátáshoz. A megfertőződés kockázatának elkerülése érdekében a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni kell a fedélzetén tartózkodó személyek közötti közvetlen kapcsolatokat.
59. Az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (EMSA) készen áll arra, hogy megkönnyítse a bevált gyakorlatok és az olyan információk megosztását, amelyek hasznosak lehetnek az illetékes hatóságok és az érdekelt felek számára (pl. a hajó-helyzetmegállapítással, az egészségügyi jelentéstétellel stb. kapcsolatban). Figyelembe véve továbbá a hajózás nemzetközi jellegét, a nem uniós országokkal és a nemzetközi szervezetekkel – többek között a Nemzetközi Tengerészeti Szervezettel (IMO) – való együttműködés fontos lesz a globális együttműködés, valamint a Covid19-hez kapcsolódó intézkedések és gyakorlatok közötti egyenértékűség és kölcsönösség elősegítéséhez.
60. A meglévő tapasztalatokra és a tagállamok által már alkalmazott intézkedésekre építve az üzemeltetőknek és a vízi közlekedésben érintett egyéb szervezeteknek (kikötők, kompterminalok, illetékes nemzeti hatóságok) a következő intézkedéseket kell alkalmazniuk:
- A távolságtartás előírásának lehetősége a hajókon, többek között a megengedett utasszám csökkentése révén.
  - A felszállási (kiszállási) rakpartokhoz való hozzáférés korlátozása a jegyekkel rendelkező utasokra; ülőhelyek hozzárendelése az utasokhoz.
  - A kikötőknek külön sávokat kell kialakítaniuk az utasok elkülönített be- és kiléptetésére.
  - Ha a körülmények lehetővé teszik, a lehető legtöbb utast a hajó nyitott tereiben kell elhelyezni.
  - Amennyiben az utasoknak azt ajánlják vagy azt kérik tőlük, hogy a rövid (pl. egy óránál rövidebb) utakon a komphajókon maradjanak a járművekben, ezt az intézkedést csak nyitott fedélzeteken kell alkalmazni, kivéve, ha az alkalmazandó uniós szabályokkal összhangban további biztonsági óvintézkedések meghozatalára került sor. Szükség esetén a fedélzeti kapacitást úgy kell beállítani, hogy garantált legyen a biztonság és a tűzoltásban képzett személyzet jelenléte.
  - A hajók és a szárazföldi létesítmények tisztításának és fertőtlenítésének meg kell fellelnie az „EU Healthy Gateways” elnevezésű együttes fellépés keretében kidolgozott „javasolt eljárásoknak”⁽²¹⁾.
  - Az üdülőhajóknak és adott esetben a kompoknak olyan külön tisztítási és higiéniai protokollokat kell kidolgozniuk, amelyek minimálisra csökkentik az utaskabinok közötti átfertőződés kockázatát.
  - A hajóüzemeltetőknek és a szárazföldi létesítményeknek közösen protokollokat kell kidolgozniuk a feltételezeten vagy megerősítetten Covid19-vírussal fertőzött személyek esetére, beleértve az utazás előtti, alatti és utáni intézkedéseket is. E célból egészségügyi vizsgálati eljárásoknak kell rendelkezésre állniuk, biztosítani kell a karanténra szolgáló megfelelő helyiségeket és meg kell szervezni a karanténban lévő személlyel való kapcsolattartást.
  - Az üdülőhajóknak a Covid19 tekintetében megfelelő tesztelési kapacitással kell rendelkezniük a hajókon, amelyet akkor kell használni, ha egy utas vagy a személyzet egy tagja esetében fennáll a fertőzöttség gyanúja.
61. A Covid19-járvány üdülőhajókon előforduló korábbi esetei rávilágítottak arra, hogy a hosszú utazások során a zárt környezet különösen magában hordozza a sebezhetőség kockázatát. Mielőtt az üdülőhajók újra megkezdhenék működésüket, a hajóüzemeltetőknek szigorú eljárásokat kell bevezetniük a hajón a megfertőződés kockázatának csökkentése és megfertőződés esetén a megfelelő orvosi ellátás biztosítása érdekében. Az üdülési célú hajózási szolgáltatások fokozatos helyreállítását uniós és nemzetközi szinten egyaránt össze kell hangolni, figyelembe véve az érintett országok népegészségügyi helyzetét. Az utazás megkezdése előtt az üdülőhajók

⁽¹⁹⁾ A Bizottság közleménye: Iránymutatás a tengerészek, az utasok és a hajók fedélzetén tartózkodó más személyek egészségvédelméről, hazaszállításáról és utazásának megszervezéséről (HL C 119., 2020.4.14., 1. o.).

⁽²⁰⁾ „EU Healthy Gateways” elnevezésű együttes fellépés, Áttekintés a belépési pontokon és a hajókon tartózkodó személyzet számára a Covid19-járvánnyal összefüggésben ajánlott egyéni védőeszközökről.

⁽²¹⁾ Javasolt eljárások a hajók tisztítására és fertőtlenítésére a pandémia alatt vagy abban az esetben, ha Covid19-esetet azonosítottak a hajó fedélzetén; https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Cleaning_Disinfection_ships_09_4_2020_F.pdf?ver=2020-04-09-124859-237

üzemeltetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy szükség esetén meg tudják szervezni az utasok és a személyzet orvosi ellátását, valamint a hazaszállítást és a személyzetváltást. A tengeri szállítás folyamatosságának és biztonságának biztosítása érdekében a Bizottság további lépéseket fog tenni, hogy megkönnyítse és összehangolja a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy kikötőkben lehetővé tegyék a személyzetváltást.

f) *Városi mobilitás*

62. Több városban és régióban a Covid19-járvány alatt továbbra is működött a tömegközlekedés (busz, metró, villamos, városi és elővárosi vonatok stb.). Az utasszám újbóli növekedésére való felkészüléshez adott esetben intézkedéseket kell hozni az utasok legmagasabb szintű biztonságának garantálása érdekében, például:
- Biztonságos minimális távolságot kell előírni, például matricák vagy padlójelölések használata révén a járművek utasainak biztonságos távolságtartásához.
  - A járművezetők és az utasok közötti érintkezést minimalizálni kell (pl. korlátok használata, az első ajtó bezárása vagy az elektronikus jegyek és fizetési módok népszerűsítése révén).
  - A működési gyakoriság növelése és kiigazítása, valamint az útvonalak kiigazítása az utasszám növekedése esetén a biztonságos minimális távolság biztosítása és egyes célállomások (például amelyek iránt a kereslet különösen magas) jobb kiszolgálása érdekében.
  - Az ajtókat minden egyes állomáson automatikusan vagy a vezető általi távirányítással ki kell nyitni, hogy az utasoknak ne kelljen megérinteniük az ajtófogantyúkat és gombokat.
  - Az állomások és közlekedési csomópontok utasforgalmának optimalizálása a zsúfoltság és a csúcsidő elkerülése, valamint az érintkezések minimálisra csökkentése érdekében innovatív technológiák és mobilalkalmazások használata révén (pl. a sűrűség és a tömeg előrejelzése, utasszámlálók beszerelése az ajtókra felső határ alkalmazásával, utazási időszávok szervezése előzetes beosztás szerint stb.), valamint rugalmas munkaidő lehetővé tétele.
63. A zökkenőmentes végrehajtás elősegítése, a polgárok megnyugtató és a tömegközlekedésbe vetett bizalmuk megőrzése érdekében alapvető fontosságú az összes meghozott intézkedés vonatkozásában az egyértelmű tájékoztatás. Hatékonyak bizonyultak a kommunikációs kampányok is (pl. matricák formájában). Az esetlegesen szükséges intézkedések (pl. a tömegek kezelése, a közlekedési csomópontokhoz és járművekhez való hozzáférés, a térbeli elhatárolás fenntartása stb.) közül számos a tömegközlekedés területén túlmutató hatással jár, és ezeket az egészségügyi hatóságokkal és más érdekelt felekkel együttműködve kell kidolgozni az egyes szereplők jogainak és kötelezettségeinek a meghatározása mellett. Az ebből eredő többletköltségek belefoglalhatóak közszolgáltatási szerződésekbe.
64. Megosztott mobilitási megoldások: A megosztott mobilitással foglalkozó vállalatoknak különböző intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy megvédjék a járművezetőket és az utasokat a megfertőződéstől. A bérelt járműveket minden használat után alaposan fertőtleníteni kell, a közös gépkocsihasználatra használt járművek fertőtlenítéséről pedig a használat minden napján legalább egyszer gondoskodni kell. A kölcsönzőhelyekkel működő szolgáltatások (például a bérelhető kerékpárok esetében) sűrűbben kell fertőtleníteni. Az elektromos robogókat és kerékpárokat kölcsönző vállalatoknak legalább minden akkumulátorváltáskor fertőtleníteniük kell a robogókat és a kerékpárokat.
65. Aktív mobilitás: Számos európai város tesz lépéseket annak érdekében, hogy az aktív mobilitást (gyaloglás és kerékpározás) biztonságos és vonzóbb mobilitási lehetőséggé tegyék a Covid19-járvány alatt. A városi területek fontolóra vehetik a járdák ideiglenes bővítését és az aktív mobilitási lehetőségekhez szükséges hely növelését az utakon annak érdekében, hogy megkönnyítsék a lakosság biztonságos és hatékony mozgását, miközben korlátozzák a járművekre vonatkozó sebességhatárokat az aktív mobilitás szempontjából fokozottan igénybe vett területeken.
66. A Covid19-járvány idején megkezdődött a városi és elővárosi területek biztonságos mobilitásával kapcsolatos bevált gyakorlatok, ötletek és innovációk megosztása az erre a célra létrehozott platformokon és hálózatokon keresztül; az ilyen típusú együttműködés és tudásmegosztás továbbfejlesztése pedig kulcsfontosságú. A Bizottság össze kívánja fogni a tagállamokat, a helyi hatóságokat és a városi mobilitás területén tevékenykedő érdekelt feleket, hogy az európai zöld megállapodással összhangban elemezzék a járványnak a városi mobilitásra gyakorolt hatását, levonják a tanulságokat és összegyűjtésük az eddig szerzett tapasztalatokat, valamint azonosítsák a jövőbeli fenntarthatóbb mobilitás lehetőségeit az EU-ban.

IV. Következtetés

67. A Bizottság továbbra is együttműködik más uniós intézményekkel, ügynökségekkel és szervezetekkel, a tagállamokkal, a közlekedési ágazat érdekelt feleivel és nemzetközi partnerekkel az intézkedések összehangolása és ezen iránymutatások átlátható és objektív módon történő végrehajtásának megkönnyítése érdekében. A Bizottság különösen azt fogja nyomon követni, hogy a járvány megfékezésére irányuló intézkedések és azok fokozatos megszüntetése nem ássák-e alá az egységes piacot vagy nem idéznek-e elő a Szerződésekkel ellentétes megkülönböztető hatásokat az uniós szállítók és közlekedési szolgáltatók között, valamint nem tesznek-e állampolgárság alapján hátrányos megkülönböztetést az uniós polgárok vagy munkavállalók között.
68. A helyzet továbbra is dinamikusan változik, és a Bizottság továbbra is együtt fog működni az illetékes hatóságokkal, az érdekelt szervezetekkel, a szállítókkal és a közlekedési szolgáltatókkal a megközelítések és intézkedések kiigazítása és naprakésszé tétele érdekében, figyelembe véve a legújabb járványügyi fejleményeket, a meglévő intézkedések hatékonyságára vonatkozó visszajelzéseket, valamint az uniós polgárok és az uniós gazdaság igényeit. Amíg a Covid19-járvány folytatódik, a hatóságoknak, az érdekelt feleknek és a polgároknak ébernek kell maradniuk, és fenn kell tartani a magas szintű felkészültséget a fertőzések lehetséges növekedésének esetére. Ebben az összefüggésben a Bizottság folyamatosan nyomon fogja követni ezen iránymutatás alkalmazását, és szükség esetén naprakésszé teszi azt, hogy a változó körülmények között biztosítsa hatékonyságát.
69. A közlekedési szolgáltatások és összeköttetések helyreállításának fontossága mellett figyelmet kell fordítani az uniós közlekedési ágazat fenntartható és intelligens fellendülésére annak érdekében, hogy az ágazat visszanyerhesse a válság előtti erejét, megőrizhesse globális versenyképességét és továbbra is az uniós gazdaság és a polgárok életének alapvető részét képezhesse. A Covid19-válság tanulságai tükröződni fognak a 2020-ban esedékes fenntartható és intelligens mobilitásra vonatkozó stratégiában.
-

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE**Út a szabad mozgás helyreállítására és a belső határellenőrzések megszüntetésére vonatkozó, fokozatos és összehangolt megközelítés kialakítása felé – Covid19**

(2020/C 169/03)

I. BEVEZETÉS

A Covid19-világjárvány minden európai országban példátlan egészségügyi vészhelyzetet okozott. Hatékony kezelés vagy oltóanyag hiányában, valamint a fertőzések exponenciális növekedése következtében Európában 2020 februárjától számos uniós tagállam és schengeni társult ország ⁽¹⁾ (a továbbiakban: a tagállamok) kényszerült arra, hogy mélyreható közösségi intézkedéseket hajtson végre, beleértve a kijárási korlátozást és a közösségi távolságtartást. Ezen intézkedéseknek csaknem valamennyi tagállamban részét képezte a szabad mozgás korlátozása a népegészségügy védelme céljából, többek között az ideiglenes belső határellenőrzések formájában ⁽²⁾. Emellett az Unió külső határain a Bizottság március 16-i ⁽³⁾, április 8-i ⁽⁴⁾ és május 8-i ⁽⁵⁾ ajánlásai – valamint az ezek alátámasztásául szolgáló március 30-i iránymutatás ⁽⁶⁾ – nyomán korlátozások léptek életbe a nem alapvető fontosságú utazásokra vonatkozóan.

Az elmúlt hetekben a Bizottság és a tagállamok elmélyítették a koordinációt, a közös fellépést és az információcserét. Ez hozzájárult a korlátozások hatásának enyhítéséhez, lehetővé téve az egységes piac működése bizonyos aspektusainak helyreállítását, beleértve az alapvető áruk és szolgáltatások nyújtását egész Európában, valamint a szabad mozgást a határokon átnyúló, alapvető fontosságú utazások tekintetében. Ezek az első intézkedések azt a célt szolgálták, hogy egyensúlyt teremtsenek egyrészt a járvány terjedésének késleltetésére és az egészségügyi rendszerekre nehezedő túlzott nyomás kockázatának csökkentésére irányuló célkitűzés, másrészt a személyek, áruk és szolgáltatások szabad mozgására gyakorolt negatív hatások korlátozásának szükségessége között.

Az egészségügyi helyzet fokozatos javulásával párhuzamosan változtatnunk kell ezen az egyensúlyon: újra biztosítanunk kell a személyek korlátlan szabad mozgását és vissza kell állítanunk az európai integráció egyik legfontosabb vívmányának, a schengeni térségnek az integritását. A korlátozások megszüntetése kulcsfontosságú a gazdasági fellendülés szempontjából. A szabad mozgás korlátozása és a belső határok visszaállítása kárt okoz az egységes piacnak és az ellátási láncok zökkenőmentes működésének. Ezen túlmenően árt az európai életmódnak egy olyan Unióban, ahol a polgárok szabadon kelhetnek át a határokon, akár munkavállalóként, diákként, családtagként vagy turistaként. Azon kell dolgoznunk, hogy visszaállítsuk az európai integráció e kulcsfontosságú vívmányát.

E közlemény célja, hogy felkérje a tagállamokat arra, hogy vegyenek részt az Unión belüli korlátlan határátlépés visszaállításának folyamatában. A személyek szabad mozgásának helyreállítása és a belső határellenőrzések megszüntetését több szakaszban kell elérnünk, amelyen belül kiemelt figyelmet kell fordítani a polgárok életére és egészségére. Ezért az utazás helyreállításának elsődleges feltétele a járványügyi helyzet lesz, amelyet az egészségügyi kockázatok csökkentése érdekében olyan intézkedések egészítenek ki, mint például a különböző utazási módokra és szállásokra vonatkozó egészségvédelmi követelmények. A határokon átnyúló mobilitás visszaállítása a turizmus és a közlekedés helyreállításának egyik előfeltétele.

Ezzel a közleménnyel együtt a Bizottság intézkedéscsomagot terjeszt elő a turisztikai ökoszisztéma újbóli fellendítése érdekében, tekintettel arra, hogy e terület Európa egyik gazdasági, társadalmi és kulturális hajtóereje. Ez a közlemény meghatározza, hogy a megkülönböztetésmentesség elvével összhangban a belföldi és határokon átnyúló korlátozások fokozatos megszüntetését hogyan egészítse ki az európai szabad mozgásának fokozatos visszaállítása és a belső határellenőrzések megszüntetése.

⁽¹⁾ A schengeni társult országok a következők: Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc.

⁽²⁾ A 2020. március 16-i C(2020) 1753 bizottsági iránymutatás 18. pontjában foglaltak szerint a tagállamok visszaállíthatják az ideiglenes határellenőrzést a belső határokon, ha azt közrendi vagy belső biztonsági okok indokolják. Rendkívül kritikus helyzetben a tagállamok a ragályos betegség jelentette kockázatra adott válaszként megállapíthatják a határellenőrzés visszaállításának szükségességét. A tagállamoknak a Schengeni határellenőrzési kódexszel összhangban be kell jelenteniük a határellenőrzés visszaállítását.

⁽³⁾ COM(2020) 115 final.

⁽⁴⁾ COM(2020) 148 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 222.

⁽⁶⁾ Iránymutatás az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásának végrehajtásáról, az uniós polgárok hazaszállítására vonatkozó átutazási megállapodások megkötéséről és a vízümpolitikára gyakorolt hatásokról, C(2020) 2050, 2020. március 30.

II. KÖZÖS EURÓPAI ÜTEMTERV

2020. április 15-én az Európai Bizottság elnöke és az Európai Tanács elnöke közös európai ütemtervet (a továbbiakban: közös ütemterv) adott ki a Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetésére. Az ütemterv a tagállamoknak szóló ajánlásokat tartalmaz a bevezetett intézkedések fokozatos megszüntetésére vonatkozóan, és fokozatos megközelítést szorgalmaz a szabad mozgás korlátozás nélküli visszaállítására, valamint a legtöbb tagállam által alkalmazott ideiglenes belső határellenőrzések megszüntetésére. Második lépésként előírja továbbá a külső határokon keresztül az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazásokra vonatkozó korlátozások megszüntetését – a helyzet alakulását a Bizottság folyamatosan értékeli.

A közös ütemterv felszólítja a Bizottságot arra, hogy 1. a helyzet alakulásával párhuzamosan továbbra is elemezze a tagállamok által a Covid19-világjárvány kezelése érdekében hozott **intézkedések arányosságát**, és 2. kérje az aránytalannak ítélt intézkedések megszüntetését, különösen, ha azok hatást gyakorolnak az egységes piacra. Hangsúlyozza továbbá, hogy a Covid19-járvánnyal kapcsolatos intézkedések **összehangolt** enyhítése közös európai érdek. A Covid19-világjárvány és annak azonnali következmények elleni küzdelem sürgősségén túlmenően az európai társadalmaknak és gazdaságoknak vissza kell térniük a rendes működéshez. A tagállamok területén belüli korlátozások megszüntetésével párhuzamosan felül kell vizsgálni az utazási korlátozások és a belső határellenőrzések megszüntetését. Minden lépést azon kockázat maradéktalan figyelembevételével kell megtenni, hogy a közösségi fertőzés második hulláma indulhat el, ami a járvány megfékezésére irányuló intézkedések újbóli bevezetésére irányuló – még az eddigiekénél is szigorúbb – intézkedéseket tenne szükségessé. A közös ütemterv értelmében figyelmet kell fordítani továbbá az EU szomszédságában található országok helyzetére is. A Covid19 leküzdése és a világjárványt követő helyreállítás során a Bizottság – a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatásról szóló közleményével ⁽⁷⁾ összehangban – készen áll arra, hogy a régiót szorosan bevonja közös ütemtervének végrehajtásába.

A közös ütemterv három olyan kérdést említ, amelyet figyelembe kell venni annak értékelésekor, hogy eljött-e már az ideje az utazási korlátozások és belső határellenőrzések megszüntetésének: 1. epidemiológiai kritériumok; 2. az egészségügyi rendszerek kapacitása és 3. megfelelő kapacitás a nyomon követéshez. Mindezek alapján az ütemterv egyértelművé teszi, hogy a jelenleg alkalmazott belső határellenőrzéseket és az azok alapjául szolgáló utazási korlátozásokat fel kell oldani, amint az egyes járványügyi helyzetek megfelelő mértékű hasonlóságot mutatnak, és a közösségi távolságtartásra vonatkozó szabályokat széles körben és felelősségteljesen alkalmazzák. ⁽⁸⁾ A közös ütemterv hangsúlyozza, hogy a szabad mozgás korlátozásának fokozatos megszüntetése és a határok fokozatos újrainvitása során előnyben kell részesíteni a határ menti ingázókat és az idénymunkásokat, és el kell kerülni az uniós utazó munkavállalók hátrányos megkülönböztetését. ⁽⁹⁾

III. A COVID19-JÁRVÁNY MEGFÉKEZÉSÉRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK MEGSZÜNTETÉSE A BELSŐ HATÁROKON: KRITÉRIUMOK ÉS SZAKASZOK

Az utazási korlátozások és a belső határellenőrzések feloldására irányuló folyamat különböző kritériumok mérlegelését és kiegyensúlyozását teszi szükségessé, figyelembe véve az egyes tagállamok – országrészenként és régióként esetlegesen eltérő – járványügyi helyzetét. Ez az objektív alap elengedhetetlenül fontos annak biztosításához, hogy a korlátozások feloldása megkülönböztetésmentesen történjék. Az e közleményben javasolt szakaszokat összehangolt módon kell végrehajtani. E folyamatnak rugalmasnak kell lennie, a járványügyi helyzet függvényében lehetővé téve bizonyos intézkedések újbóli bevezetését vagy akár az intézkedések felgyorsított megszüntetését. A folyamat időzítését az is befolyásolja, hogy a polgárok betartják-e a közösségi távolságtartásra irányuló intézkedéseket. Valamennyi szakasznak a folyamatosan változó helyzet értékelésén és a kritériumok folyamatos nyomon követésén kell alapulnia. E célból a IV. szakaszban meghatározott koordinációs mechanizmus fontos szerepet fog játszani mind a kölcsönös bizalom, mind az operatív következetesség biztosításában.

III.1. Kritériumok

Az utazási korlátozások és a belső határellenőrzések feloldásának az Európa-szerte és az egyes tagállamokban fennálló járványügyi helyzet gondos mérlegelésén kell alapulnia. Az utazási korlátozások fokozatos megszüntetése érdekében nemzeti szinten meghozandó intézkedések kapcsán a) a tagállamokban fennálló járványügyi helyzetek közelítésének értékelését együttesen kell figyelembe venni b) a járvány megfékezésére irányuló intézkedések alkalmazásának szükségességével (ideértve a közösségi távolságtartást a társadalmakba vetett bizalom kiépítése és fenntartása közepette), valamint c) az arányossággal – vagyis az általános korlátozások fenntartásának előnyeit össze kell hasonlítani a gazdasági

⁽⁷⁾ COM(2020) 315 final.

⁽⁸⁾ Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) a tagállamokkal együttműködve rendszeresen frissített járványügyi adatokat tartalmazó térképet tart fenn regionális szinten.

⁽⁹⁾ A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó, a Bizottság által 2020. március 30-án elfogadott iránymutatások: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330(03))

és társadalmi megfontolásokkal, beleértve az EU-n belüli munkaerő-mobilitásra és kereskedelemre gyakorolt hatást⁽¹⁰⁾. Ezek a kritériumok lehetővé teszik az ellenőrzések és az utazási korlátozások fokozatos, rugalmas és összehangolt megközelítését.

A „Covid19 Koordinációs Csoport – Belügyek” keretében folytatott konzultációk alapján, valamint az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) által nyújtott tudományos szakvéleményt figyelembe véve a Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a szabad mozgásra és a belső határellenőrzésre vonatkozó korlátozások feloldása során vegyék figyelembe az alábbi elemeket és szakpolitikai megfontolásokat.

a) *Járványügyi helyzet*

Az EU-n belül az utazási korlátozásokat először azokon a területeken kell megszüntetni, ahol az ECDC iránymutatása alapján folyamatosan javul a járványügyi helyzet, és ahol elegendő kapacitás áll rendelkezésre a kórházak, a tesztelés, a felügyelet, valamint a kontaktkövetés tekintetében. Erre a diszkriminatív intézkedések megelőzése és az uniós szintű összehangolt fellépés biztosítása érdekében van szükség. Ezen túlmenően az ECDC a tagállamokkal együttműködésben kidolgozza és folyamatosan naprakészen tartja a Covid19-fertőzési mutatók térképét⁽¹¹⁾, amely a szubnacionális szintre (NUTS3) is kiterjed. A térkép célja, hogy uniós szintű tájékoztatást nyújtson a hatóságok, a fuvarozók és a szolgáltatók számára. Alapvető fontosságú, hogy a tagállamok biztosítsák az ECDC számára a szükséges felügyeleti információkat annak érdekében, hogy a térkép folyamatosan frissíthessék, és azt a polgárok is megbízható referenciaforrásként használhassák. A tagállamoknak jelenteniük kell a szükséges adatokat az ECDC-nek vagy az Egészségügyi Biztonsági Bizottságon keresztül az átviteli szintek lehető legpontosabb, összehasonlíthatóbb és hatékonyabb regionális ellenőrzésének biztosítása érdekében, beleértve az átviteli és fertőzési arányokat, az intenzív terápiás osztályokra felvettek arányát és a tesztelési arányokat.

Az egyes tagállamokban, szubnacionális régiókban vagy területeken fennálló mindenkori helyzetről be kell számolni az intenzív és folyamatosan frissített kommunikációs kampányok során. Erre annak biztosítása érdekében van szükség, hogy a határokat átlépő személyek átlátható információk és a helyzet teljes körű ismerete alapján tervezhessenek és cselekedhessenek, és utazásuk során egyéni felelősséget vállalhassanak az egészségügyi ajánlások követéséért. A Bizottság támogatni fogja ezt a kommunikációs erőfeszítést azáltal, hogy honlapján továbbra is nyilvánosan közzéteszi többek között az adott időpontban érvényben lévő belső határellenőrzések listáját⁽¹²⁾.

b) *A járvány megfékezésére irányuló intézkedések, ideértve a közösségi távolságtartást*

A – többek között a határokon átnyúló – utazási korlátozások feloldásának előfeltétele annak biztosítása, hogy a járvány megfékezésére irányuló intézkedések betartását – például a közösségi távolságtartást – az utazás során a kiindulási helytől a célállomásig követni lehessen, beleértve a határátlépést is. Azokban az esetekben, amikor a közösségi távolságtartást nehezebb biztosítani, a közlekedési és vendéglátóipari ágazat számára kiadott ajánlásokkal összhangban további, azonos szintű védelmet biztosító biztosítékokat és intézkedéseket kell bevezetni⁽¹³⁾. Ebben az összefüggésben hasznosak a kontaktkövető alkalmazások, és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) nemrégiben kiadott iránymutatásával⁽¹⁴⁾ és az adatvédelemmel összefüggésben a Covid19-világjárvány elleni küzdelmet támogató alkalmazásokról szóló iránymutatással⁽¹⁵⁾ összhangban a Bizottság és a tagállamok az interoperabilitási elvekről szóló protokollt tette közzé annak biztosítása érdekében, hogy az önkéntes, jóváhagyott kontaktkövető alkalmazások határokon átnyúlóan működhessenek és megbízhatóak legyenek, függetlenül attól, hogy a felhasználóik hol tartózkodnak Európában⁽¹⁶⁾.

Bár az átfogó exitstratégia részeként a járvány megfékezésére irányuló intézkedések várhatóan enyhülni fognak, továbbra is szükség lesz bizonyos intézkedésekre, többek között a közösségi távolságtartásra vonatkozó egyéni és szervezeti szintű intézkedésekre.

Minden tagállamnak egyedileg célzott intézkedéseket kell alkalmaznia a vírus átviteli kockázatának csökkentése érdekében⁽¹⁷⁾. Rendkívül fontosak a vizsgálatok és a vizsgálati kapacitás növelése, a kontaktkövetés, valamint az elkülönítés és a karantén alkalmazása a Covid19-gyanús esetek észlelése esetén. A tagállamok mérlegelhetik – szisztematikus, véletlenszerű vagy kockázaton alapuló – vizsgálatok alkalmazását is a vírus újbóli terjedésével kapcsolatos kockázatok nyomon követésének eszközeként a hazatérő utazók tekintetében.

⁽¹⁰⁾ Például határ menti ingázók és időnyomások.

⁽¹¹⁾ <https://qap.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/COVID-19.html>

⁽¹²⁾ Lásd https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control_en

⁽¹³⁾ COM(2020) 3139 és C(2020) 3251.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>

⁽¹⁵⁾ C(2020) 2523 final, 2020.4.16.

⁽¹⁶⁾ Az önkéntes kontaktkövető alkalmazások interoperabilitására vonatkozó elvek, 2020. május 13.

⁽¹⁷⁾ Ezeknek a következőket kell tartalmazniuk: a nyilvánosság folyamatos és ismételt tájékoztatását és a tüneteket mutató embereknek az elkülönítéssel és az egészségügyi szolgálatokkal való kapcsolattartással kapcsolatban nyújtott tanácsadást; kézhigiénét; közhigiéniát; közhigiéniát; az emberek közötti közösségi távolságtartást; maszkok viselését, amelyek forrásszabályozó eszköznek tekinthetők (azaz arra szolgálnak, hogy megelőzzék a fertőzést, tüneteket mutató vagy tünetmentes személyek általi cseppfertőzéseket).

Az ECDC – a Bizottság és a tagállamok támogatásával – folytatja a releváns információk gyűjtését a tagállamoktól annak érdekében, hogy áttekintést kapjon a járvány megfékezésére irányuló intézkedésekről, beleértve a tagállamokban alkalmazott közösségi távolságtartási intézkedéseket is.

A polgároknak lehetőséget kell adni arra, hogy felelősségteljes magatartás révén meg tudják védeni magukat és másokat. Ehhez összehangolt megközelítésre van szükség a közösségi távolságtartási intézkedések tekintetében azon tagállamok között, amelyek megkezdték az utazási korlátozások feloldását. Amennyire csak lehetséges, el kell kerülni a közösségi távolságtartás be nem tartását és olyan helyzet kialakulását, amikor az egymásnak ellentmondó információk zavart okoznak. E célból a tagállamok gondoskodhatnak például egy egységes, hozzáférhető honlap létrehozásáról az utazók előzetes tájékoztatása céljából, és biztosíthatnák, hogy a polgárok a területükre való belépéskor automatikus SMS-t kapjanak, amely információkat tartalmaz a Covid19-világjárvány során alkalmazott különleges intézkedések és korlátozások tekintetében elérhető nemzeti vagy regionális információk pontról, valamint arról, hogy kivel kell felvenni a kapcsolatot, ha valakin jelentkeznek a Covid19 tünetei.

c) *Gazdasági és társadalmi megfontolások*

Az egységes piac közös térség. Az ellátási láncok és a szolgáltatók nem láthatatlan falak mentén működnek, különösen a határ menti régiókban. A népegészség védelme érdekében végrehajtott intézkedések egyértelműen szükségesek, azonban magas gazdasági és társadalmi költségekkel járnak, ezért ki kell térniük az egységes piacra gyakorolt hatások alapos mérlegelésére is. A korlátozásoknak hatékonyaknak és arányosaknak kell lenniük, és nem léphetik túl a járvány megfékezéséhez és a népegészség védelméhez szükséges mértéket, különösen a gazdaság újjáélesztésére irányuló, példa nélküli közös európai erőfeszítés fényében.

Általánosságban elmondható, hogy a népegészségügy védelmét szolgáló, a Covid19-válság leküzdése érdekében bevezetett korlátozások súlyos gazdasági és társadalmi hatásokkal jártak, többek között bizonyos ágazatok, különösen a tágabb turisztikai ökoszisztéma leállításához, a termékek és szolgáltatások iránti kereslet összeomlásához, valamint az ellátási láncok és a munkavállalók és szolgáltatások határokon átnyúló szabad mozgásának zavaraihoz vezettek.

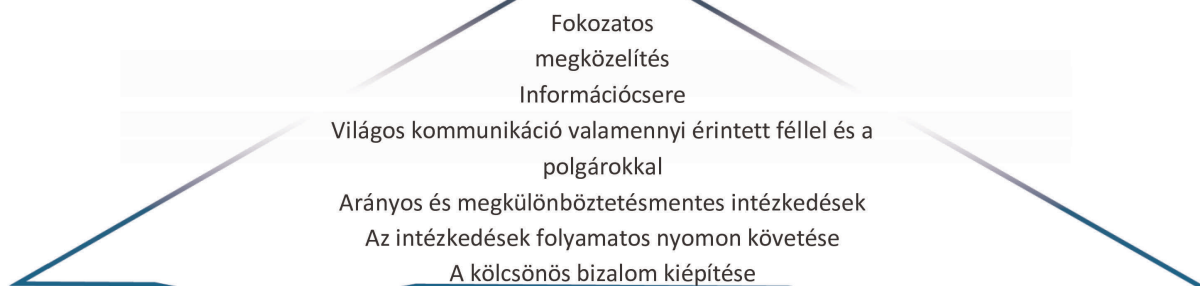
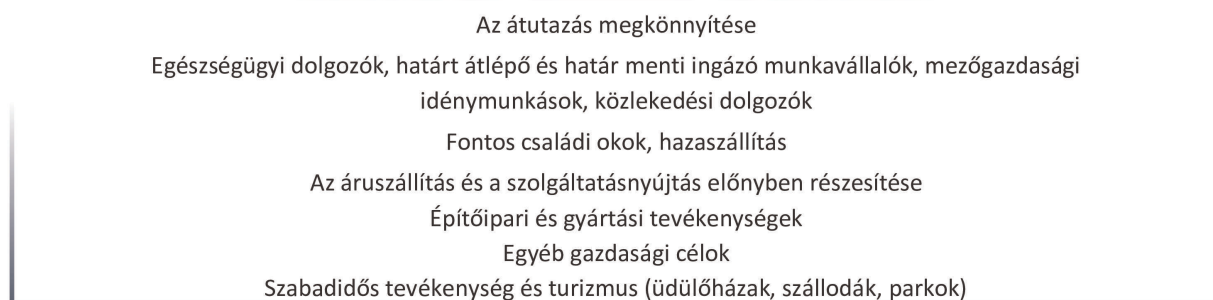
Ahogy a tagállamoknak sikerül visszaszorítaniuk a vírus terjedését, a tagállamok hasonló általános kockázati besorolású más régióiba vagy területeire irányuló, illetve onnan eredő szabad mozgást érintő általános korlátozásokat olyan, célzottabb intézkedésekkel kell felváltani, amelyek kiegészítik a közösségi távolságtartásra irányuló intézkedéseket, valamint a gyanús esetek hatékony nyomon követését és vizsgálatát. A szabad mozgás teljes helyreállításáig továbbra is prioritásként kell kezelni a határokon átnyúló mozgásra vonatkozó korlátozásoknak az egészségügyi, a társadalmi és gazdasági tevékenység kulcsfontosságú területein való enyhítését.

Ez nemcsak azért fontos, hogy a gazdaságot a teljes talpraállás felé vezető pályára állítsuk, hanem szociális és családi megfontolások miatt is. Sok család kényszerült elviselni, hogy a vírus terjedésének megfékezése érdekében tagjai hosszú időre egymástól elválasztva éltek. A polgárok sok esetben – beszélhetünk itt kórházakról, bentlakásos idősotthonokról, a mezőgazdasági vagy a szolgáltatási ágazatról – nem tértek haza családjukhoz annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a válság leküzdéséhez. Amint azt a járványügyi helyzet lehetővé teszi, lehetővé kell tenni az emberek számára a biztonságos utazást, hogy újra családjuk körében lehessenek.

Ezeket a kérdéseket megvitattuk a tagállamok képviselőivel; az alábbi ábra összefoglalja az összehangolt megközelítés kritériumait és elveit.

A szabad mozgást érintő korlátozások feloldását és a belső határellenőrzés megszüntetését célzó összehangolt megközelítés kritériumai és elvei

Gazdasági és társadalmi szempontok:

Járványügyi helyzet:

- ▶ Az új fertőzöttek/a reprodukciós ráta, a (nettó) kórházi ápoltak és az intenzív kórházi kezelésre szorulóknak számának tartós csökkenése
- ▶ A nemzeti egészségügyi rendszerek kapacitása és felkészültsége
- ▶ Tesztelés, kontaktkutatás, elszigetelés és karantén

Elszigetelés és közösségi távolságtartás:

- Szükség esetén egészségügyi ellenőrzések
- Személyi védőeszközök
- Technológiai megoldások, pl. interoperábilis önkéntes határokon átnyúló követési alkalmazások (applikációk)
- Az utasok elkülönítése vagy más további védintézkedések/egyenértékű intézkedések
- Koordináció a származási és a célországok között a légi közlekedés, kompjáratok stb. tekintetében
- Szigorú nyomon követés

III.2. Szakaszos megközelítés

Kockázatértékelésében az ECDC arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedések túl gyors vagy koordinálatlan módon történő, megfelelő nyomon követés és az egészségügyi kapacitások rendelkezésre állása nélküli megszüntetése a folytatódó közösségi fertőzések hirtelen újrakezdéséhez vezethet⁽¹⁸⁾. Ezért – a belföldi korlátozások fokozatos enyhítéséhez hasonlóan – fokozatos megközelítést kell előírni az utazási korlátozások és a határellenőrzések megszüntetésére. A folyamat három szakaszra osztható, figyelemmel a III.1. szakaszban említett kritériumokra. A jelenlegi 0. szakaszból a következő szakaszokig rugalmasan kell eljutni, és szükség esetén, ha a járványügyi helyzet rosszabbodik, visszafelé kell tenni lépéseket. E tekintetben megfelelő készütségi terveket kell kidolgozni, amelyek a változó járványügyi helyzet fényében lehetővé teszik az intézkedések gyors visszaállítását vagy a vártnál korábbi feloldását.

Az utazási korlátozások fokozatos megszüntetésekor figyelembe lehetne venni a közösségi távolságtartás vagy az azzal egyenértékű, a járvány megfékezésére irányuló intézkedések terén elért gyakorlati eredményeket az utazás szempontjából leginkább releváns területeken, különösen a különböző közlekedési módok és a szállástípusok tekintetében. A Bizottság által e közleménnyel párhuzamosan elfogadott, a közlekedési szolgáltatások és az összekapcsoltság fokozatos helyreállításáról, valamint a vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljairól szóló iránymutatások⁽¹⁹⁾ konkrét elemekkel szolgálnak az illetékes hatóságok vagy az ágazati szervek számára ahhoz, hogy azok tovább pontosítsák, illetve a gazdasági szereplők bevezessék azokat az intézkedéseket, amelyek azonos szintű védelmet tesznek lehetővé, különös tekintettel a közlekedési és az idegenforgalmi ágazatokra. Az utazási korlátozások és a belső határellenőrzések megszüntetésére irányuló döntéshozatali folyamat során figyelembe kell venni ezen iránymutatások és elvek gyakorlati végrehajtását.

Az utazási korlátozások és ellenőrzések fokozatos megszüntetésekor figyelemmel kell lenni a világjárványt célzó és a kapcsolódó megelőző intézkedések gazdasági és társadalmi hatására is, különös tekintettel a **turizmusra és a közlekedésre**. Az új Covid19-iránymutatások⁽²⁰⁾, protokollok és szabványok biztosíthatják, hogy az utazási kockázatok csökkentése érdekében működőképes, megfizethető és arányos intézkedések legyenek érvényben az utasok által igénybe vett különböző közlekedési módok, az autóbérlés, a hobbihajózás, a különböző típusú szálláshelyek, a vendéglátás, a látványosságok, a kiállítások stb. tekintetében. Onnantól, amikor ezeket a protokollokat ténylegesen alkalmazzák, a közös ütemtervben említettek szerint fel lehet oldani az említett közlekedési módokra és egyes idegenforgalmi tevékenységekre vonatkozó utazási korlátozásokat üdülési célú utazások tervezése érdekében.

— 0. szakasz: Jelenlegi állapot

A Covid19-világjárvány arra készítette a tagállamokat, hogy széles körű közösségi intézkedéseket vezessenek be, ideértve a kijárási korlátozásokat és a közösségi távolságtartást, amelyek drámai következményekkel jártak mind az országon belüli, mind a határokon átnyúló mozgásokra nézve. Szinte valamennyi tagállam ideiglenes belső határellenőrzést vezetett be a népegészségügy védelme céljából. Ezenkívül a március 30-i bizottsági iránymutatás óta utazási korlátozásokat vezettek az Unió külső határain a nem alapvető fontosságú utazás tekintetében.

E belső határellenőrzések újbóli bevezetése és az utazási korlátozások okozta súlyos problémák kezelése, valamint a belső piac működésére gyakorolt hatások korlátozása érdekében a Bizottság mozgósította a szükséges forrásokat, és gondoskodott az uniós szintű összehangolásáról. A Bizottság továbbá gyakorlati iránymutatást terjesztett elő annak érdekében, hogy zöld sávokon keresztül biztosítsák a létfontosságú áruknak az EU-n belüli folyamatos áramlását, továbbá hogy megkönnyítsék a légi árufuvarozást, és hogy garantálják a munkavállalók szabad mozgásának gyakorlását⁽²¹⁾.

Az EU számos részén a kritikus foglalkozásokat olyan személyek gyakorolják, akik az egyik tagállamban élnek, és egy másikban dolgoznak. A határátlépéssel kapcsolatban bevezetett tagállami korlátozások ezért további nehézségeket okozhatnak, és akadályozhatják a Covid19-válság leküzdésére irányuló erőfeszítéseket. Jóllehet a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásáról szóló iránymutatások elfogadása óta helyi szinten javult a helyzet, bizonyos belső határok átlépésével kapcsolatban továbbra is jelentős problémák állnak fenn. A tagállamoknak ezért lehetővé kell tenniük a munkavállalók – és különösen a közlekedési dolgozók, a határ menti ingázók, a kiküldött munkavállalók és idénymunkások, valamint a szolgáltatók – számára, hogy átkeljenek a határon, és akadálytalanul eljuthassanak munkahelyükre⁽²²⁾. Ez a rendelkezés abban az esetben is alkalmazandó, ha az ilyen munkavállalók és szolgáltatók csak áthaladnak egy tagállam területén. A tagállamoknak emellett tájékoztatniuk kell a munkáltatókat arról, hogy kötelesek gondoskodni a megfelelő egészségvédelemről és biztonságról.

⁽¹⁸⁾ ECDC kockázatértékelés

⁽¹⁹⁾ COM(2020) 3139 és C(2020) 3251.

⁽²⁰⁾ C(2020) 3139.

⁽²¹⁾ Az iránymutatások áttekintését lásd a https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/travel-and-transportation-during-coronavirus-pandemic_hu weboldalon.

⁽²²⁾ A kritikus foglalkozások nem teljes körű felsorolását lásd a 2020. március 30-án elfogadott „A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások” című bizottsági közlemény (2) preambulumbekzdésében: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020XC0330(03))

A Bizottság szorosan együttműködik az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb véglegesítse a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó szabályok (a 883/2004/EK és a 987/2009/EK rendelet) folyamatban lévő felülvizsgálatát; ezt mielőbb le kell zárni annak biztosítása érdekében, hogy a válság és különösen a határlezárások által érintett utazó munkavállalók egy olyan jól működő szociális biztonsági koordinációs rendszerre támaszkodhassanak, amely a jogaikat még hatékonyabban garantáló korszerűsített szabályokkal rendelkezik.

A Bizottság fent említett iránymutatásai jelentős mértékben enyhítették a korlátozásoknak az egységes piacra és a szabad mozgásra gyakorolt hatását, és azokat mindaddig alkalmazni kell, amíg a belső határellenőrzések és az általánosabb utazási korlátozások meg nem szűnnek.

— **1. szakasz: A szabad mozgás visszaállítása a belső határokon bevezetett korlátozások és ellenőrzések részleges megszüntetése révén**

Az utazási korlátozásokat és a határellenőrzéseket fokozatosan meg kell szüntetni **az egész Unióban**, ha az európai járványügyi fejlemények továbbra is pozitív tendenciát mutatnak, különösen akkor, ha a reprodukciós ráta kellően alacsony szintre csökken. Amennyiben ez azonnal nem lehetséges, a határellenőrzéseket és az utazási korlátozásokat a kedvezően alakuló és kellőképpen hasonló járványügyi helyzettel rendelkező **régiók, területek és tagállamok** esetében kell megszüntetni. Ott, ahol a járványügyi helyzet eltérőbb, további biztosítékok és intézkedések bevezetésére, valamint nyomon követés alkalmazására van lehetőség.

Erre akkor kerülhet sor, ha első lépésként a belföldi járványügyi helyzet alakulása lehetővé teszi a szabad mozgásra vonatkozó belföldi korlátozások enyhítését. A határokon átnyúló közlekedés esetében a különböző közlekedési módokra vonatkozó biztonsági követelményeket meghatározó iránymutatásokban foglaltaknak is teljesülniük kell a közlekedési szolgáltatások és az összeköttetés fokozatos helyreállításáról szóló iránymutatásban foglaltak szerint, továbbá biztosítani kell a nyomon követést az eltérőbb járványügyi helyzetben lévő régiókban, területeken és tagállamokban. Amennyiben egy tagállam úgy dönt, hogy engedélyezi a területére vagy a területén belüli meghatározott régiókba és országrészekbe történő utazást, ezt megkülönböztetésmentes módon kell megtennie – vagyis lehetővé kell tennie az odautazást az EU minden olyan régiójából vagy országából, ahol hasonló járványügyi helyzet áll fenn.

Mindaddig, amíg nem születik döntés a belső határellenőrzések teljes körű megszüntetéséről, olyan lépésekre is sor kerülhet, amelyek révén el lehet indítani a korlátozások feloldására irányuló folyamatot – így például a szisztematikus határellenőrzést kockázatértékelésen alapuló határellenőrzéssel vagy helyi rendőrségi intézkedésekkel lehet felváltani.

A szabad mozgásra és a határellenőrzésre vonatkozó korlátozások feloldásához többek között a tagállamok közötti szoros koordinációra lesz szükség. Minden tagállamot tájékoztatni kell bármilyen új rendelkezésről annak bevezetése előtt, és mindig egyértelművé kell tenni, hogy a valamely tagállamon belüli adott régiókba való beutazás vagy onnan történő kiutazás korlátozására irányuló szelektív döntéseket teljes mértékben objektív alapon hozzák: a tervezett fenntartandó korlátozások csak népegészségügyi megfontolásokon alapulhatnak, és azokat arányos és megkülönböztetésmentes módon kell kialakítani. Különösen ha egy tagállam úgy dönt, hogy feloldja a valamely másik tagállamba irányuló, illetve onnan kiinduló mozgásra vonatkozó korlátozásait, vagy az ilyen tagállam régióit vagy területeit érintő korlátozásokat, ez az intézkedés megkülönböztetés nélkül – állampolgárságtól függetlenül – alkalmazandó valamennyi uniós polgárra és az adott tagállam összes lakosára, valamint az Unió hasonló járványügyi helyzetben lévő valamennyi részére. Az ellenőrzések megszüntetése nem korlátozódhat a szomszédos tagállamok földrajzilag közeli területeire, hanem annak a hasonló járványügyi helyzeten és az egészségügyi vonatkozású iránymutatások egyes régiókban történő végrehajtásán kell alapulnia, a földrajzi közelségtől függetlenül. A zökkenőmentes átutazást mind szakmai, mind személyes okokból meg kell könnyíteni.

Szakmai okokból lehetővé kell tenni a zökkenőmentes és biztonságos utazást, ugyanakkor ez **személyes okokból – például családlátogatás céljából** – is fontos. A válság miatt sok család tagjai hosszú időre elszakadtak egymástól különböző tagállamokban – közülük sokan jelentős mértékben hozzájárultak a vírus elleni küzdelemhez. Méltányolva erőfeszítéseiket, fontos, hogy lehetővé tegyük az ilyen családok biztonságos újraegyesítését a hasonló járványügyi helyzetben lévő tagállamokban.

— **2. szakasz A belső határokon bevezetett korlátozások és ellenőrzések általános megszüntetése**

Ebben az utolsó szakaszban, amikor az EU-n belüli járványügyi helyzet már kellően pozitív és konvergens lesz, a Covid19 miatt a belső határokon bevezetett valamennyi korlátozást és ellenőrzést feloldják, a szükséges egészségügyi intézkedések (személyes higiénia, közösségi távolságtartás stb.) fenntartása mellett a tagállamok területén (vagy azok egyes részein); a kiterjedt tájékoztató kampányok ebben a szakaszban is folytatódnak. A személyek, az áruk és a szolgáltatások szabad mozgásának teljes körű visszaállítása érdekében változatlanul meg kell felelni a különböző közlekedési és lakhatási módokra vonatkozó biztonsági követelményeket meghatározó iránymutatásoknak.

IV. KOORDINÁCIÓS MECHANIZMUS

Míg a Bizottság támogató és koordináló szerepet játszhat a szabad mozgásra és a belső határellenőrzésre vonatkozó korlátozások feloldásával kapcsolatos döntések előkészítésében, a tagállamok a fent említett kritériumok alapján értékelik az országukban fennálló helyzetet, és döntenek a korlátozások feloldásáról. A belső határokon végzett ideiglenes határellenőrzés visszaállításával kapcsolatos döntésekhez hasonlóan a határellenőrzés megszüntetéséről szóló döntéseket is a többi tagállammal – különösen a közvetlenül érintett tagállamokkal – konzultálva kell meghozni.

A járvány kezdete óta a Bizottság és a tagállamok számos fórumon rendszeresen megosztják egymással az információkat és a bevált gyakorlatokat, többek között technikai szinten a „Covid19 Koordinációs csoport – Belügyek” keretében, politikai szinten pedig a Bizottság által összehívott rendszeres videokonferencia-értekezleteken keresztül. Rendkívül fontos a kölcsönös bizalmon alapuló és a közös célkitűzések elérésére irányuló szoros koordináció fenntartása a tagállamok között, amelynek továbbra is a fokozatos megközelítés részét kell képeznie. A Bizottság ezért továbbra is biztosítja ezeket a fórumokat az ilyen információcserékhez azzal a céllal, hogy megkönnyítse és előkészítse a határozathozatalt a szabad mozgásra és a belső határellenőrzésre vonatkozó korlátozások összehangolt és szakaszos feloldásáról.

Az exitstratégia keretében fokozni kell az információcserét, a Covid19 koordinációs csoport munkájának nyomon követését és a koordinációt a szabad mozgásra és a belső határellenőrzésre vonatkozó korlátozások megszüntetésére irányuló célzott és következetes megközelítés biztosítása érdekében – összhangban az uniós szabályokkal és elvekkel, ugyanakkor biztosítva a szükséges rugalmasságot az érintett országok számára.

Annak érdekében, hogy elkerülhető legyen egy új koordinációs mechanizmus vagy platform létrehozása, a Bizottság azt javasolja, hogy a konkrét ajánlások kidolgozása a meglévő és jól működő kereteken belül történjen. Ezt például az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmus (IPCR) keretében lehetne megvalósítani, amely most már teljes körű üzemmódban működik. A Tanács fokozhatná a tagállamok és a Bizottság közötti informális koordinációt, többek között a célzott ajánlások elkészítése terén. A Bizottság természetesen továbbra is betölti intézményi szerepét, többek között azáltal, hogy technikai szinten megkönnyíti az információk és a bevált gyakorlatok cseréjét.

V. KÖVETKEZTETÉS

Ez a közlemény támogatja a tagállamokat azon erőfeszítéseik során, amelyek a szabad mozgást és a belső határellenőrzést érintő korlátozások megszüntetésére irányulnak. Tekintettel a Covid19-világjárvány okozta válságból fakadó folyamatosan változó és dinamikus helyzetre, technikai szinten folytatódik a Bizottság és a tagállamok közötti információcseré, amelyet a felek szükség esetén politikai szinten is nyomon követnek. Amint azt a közös ütemterv is kiemeli, ez gondosan kalibrált, összehangolt és fokozatos megközelítés alkalmazásával történik majd. A Bizottság folytatja továbbá a belső és külső határellenőrzéssel, valamint utazási korlátozásokkal kapcsolatos azon intézkedések arányosságának elemzését, amelyeket a tagállamok a Covid19-világjárvány kezelése céljából vezettek be, és fel fog lépni az aránytalannak ítélt intézkedések megszüntetését kérve.

Bár egyértelmű, hogy a szabad mozgásnak a határellenőrzések és az utazási korlátozások megszüntetése révén történő visszaállítására vonatkozó döntés rendkívül érzékeny kérdés, lényeges részét képezi a polgárokat és a vállalkozásokat jelenleg érintő korlátozások fokozatos megszüntetésének. Ha a tagállamok ezt a folyamatot a népegészségügyi okokból a szükségesnél későbbre halasztanák, az súlyos terhet róna nemcsak az egységes piac működésére, hanem sok millió uniós polgár életére is, akiket ezáltal megfosztanának az Európai Unió egyik kulcsfontosságú vívmányának számító szabad mozgás előnyeitől. Az egységes piac zökkenőmentes működésének visszaállítása kulcsfontosságú követelmény az uniós gazdaság – és különösen a fontos idegenforgalmi ökoszisztéma és közlekedés – talpra állásához.

A Bizottság készen áll arra, hogy a „Covid19 Koordinációs csoport – Belügyek” és az uniós politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmus keretében együttműködjön a tagállamokkal annak érdekében, hogy előkészítsék – amint a feltételek lehetővé teszik – a továbblépést az 1. és a 2. szakasz felé azzal az átfogó céllal, hogy helyreálljon a schengeni térség integritása, és a személyek, a munkavállalók, az áruk és a szolgáltatások újra korlátlanul mozoghassanak az Unión belül.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU